

308374

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I. } చెన్నపట్టణము 1914 సం॥ ఆక్టోబరు నెల 27 వ తేదీ మంగళవారము } No. 191
 సంపుటము ౧ } ఆనందనాథుని సంపత్తిర కార్తీక శుద్ధ సవయ ౧. } సంచిక ౧౯౧

శృంగారనైషధము.

దీనికిమూలము, 'నైషధుని విద్యబాష్యము' అను శ్రీహర్షుని సంస్కృతనైషధము. దీనికి కర్తమోకవి సార్యభామచంద్రుని శ్రీహర్షుని ఆనైషధమునకు నిది చక్కని తెలుగు. తెలుగుమూలముకాదు; (మూలమందు) రసంబుపోషించినను కలంకారంబు భూషించియు సాచిత్యంబాదరించియు నసాచిత్యంబు పరిహరించియు, పట్టుబానిసది చొక్కపుమెఱుంగు. శ్రీహర్షుని నైషధమునకు శ్రీనాథుని తెలుగు శృంగార మగుటచే నిది శృంగార నైషధమయ్యెను. కవిశక్తవస్తు లివ్వితీ కవితామృతరసములు గలసి వెలసియున్న యీ కావ్యరత్నమందలి సుసభా కళప్తియు, అర్థవత్కల్పితము, వర్ణనానైచిత్యము, అసభ్యకములు, వ్రాతప్రతులను బరిశీలించి నెక్కువోవ ములను సవరించి, యొక్కొక్కపద్యమునకును గద్యమునకును, టీక, తాత్పర్యము, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, అనుబంతువు మొదలుగా నందందు కలయునది యెల్ల వ్రాయబడియున్నది. తేలికమిడికగావున్న చిన్నదైబ్బ, పేలు కాగితములు, సాగనైనపటములు, మంచి కాగితకాగితము దీనికిగలవు. మెల అంచెమాలి వివాహం, ౩-8-0

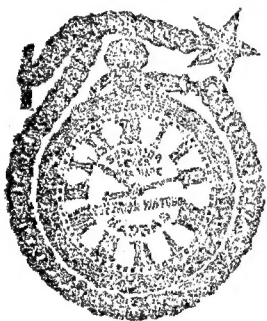
ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ

అనందా ముద్రాలయము. బ్రాహ్మే, మదరాస్.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయెల్లవాచ్.

గొలుసుతోనూ ధర రూ. 30-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము దేయబడినది మాకంతటి కేవల ఎజ్జెరిసిగా లోను ముద్రపడదయిండును. ఇది చూచుటకుకంటకుమె తలచిగ మును, దేవుని కలం దాను చూచుచును. దురదృష్టవశాత్తూ దగియుండును. పేజ్జెమూర్ ఈ భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి కించి యుండును. నీమ సుందీ మాదె తుమారచేయబడినది. గాన తెలియొద్దను జీక్రమ. ఒకరొక్కరును దీయబడనకు తలంపుతో తప్పువ తెలనుంచి తిమి. చాలకాలము పనిచేయనట్టిదియు, కల్పధరగల గడి యార మిదియొకటియేయని యనుభవంబున తెలియను. ఇదిగల కనేక గడియారములు ఖర్చులు యోగ్యతాప్రకారము నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూచుము. మాపట్టణమునకే యీ కులు కొని గుంజించినవ కేవలమాట తెలుసుకో నుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, సోఫ్టబాక్సు నెం. 157, ముద్రా

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యాక్. జి. యస్. జి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 3 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు చిత్రాన్నములు చేయొక్రమముగలవు. 2 భాగముందు ఉదగా యలు పచ్చన్న కోళింబీలు యింకను భోజనమును కావలసిన అనేకపాతములు గలవు. 3 భాగమునందు సిండికంటలుచేయు క్రమముగలదు. చేయేల ఇలిలో పాకముల కావలసిన యా వస్తువులను ప్రతియంటు ముందరినది.

240 పేజీలగ్రంథము క్యాలికో టైంసు ప్రతి 1 కి ధర 1-8-0 పోస్టు ఖర్చులునకు 1-11-0 మగటియందు మేము స్కొక్కెనింబు చెప్పిన ప్రస్టావేశపు పవలియొక్క వివర కథలు.

240 పేజీలు మేలుకాగితములు క్యాలికో టైంసు ప్రతి 1 కి ధర 1-4-0 పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0 రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 3-0-0. మాలిలాసము:-

మధునవాణి పుస్తకాలయము,
25 నమ్యాశ్వర వీధి మద్రాసు.

అమృతసంజీవి.

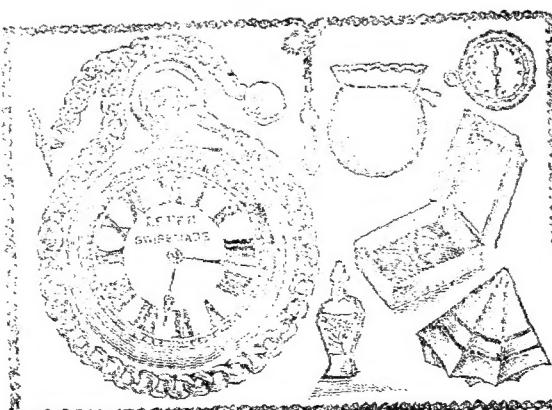
దీని ప్రభావముకృత్యము. ఇది భూతప్రేతపిశాచము లను, కలరా, స్ఫోటకము మున్నగు అంటువ్యాధులను వార లోలి బలము నుభము ఉత్సాహమునొసంగు వజ్రాయుధము కంటిది. ఒకసంజీవిని తెప్పించి దీనిభరితమును చూచుము. మెల రూ. 0-12-0లు మాకు కండివులు రూ. 2-0-0లు ఈ ప్రతిక చందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే చూచు సంజీవులు రూ. 1-2-0.

నానిసంహార.

కొందరు నారిమరుపులకు, మందులేదని తెలంచెదరు. ఇది కేవలము పిచ్చిభ్రమ. మేము నూతనముగా వనమాలికల చేతను, ధరగల సుప్రసిద్ధమైన వస్తువుల తోడను నారిమరు పు పుట్టించుటకు యీ నానిసంహారిని తయారుచేసితిమి. ఈ మందు నారిమరుపునకువేసిన పదిసంవత్సరములవరకు నారిమరు పుట్టినపుట్టినది భృశముగాచెప్పులము. ఇది ప్రతివంటుంబును నను ఉండవలసినమందు. అనేకులు దీనిగుణమునుపరిశీలించి నుభముపొందియున్నారు. దర్శి 1 కి రూ. 0-10-0లు ఈ ప్రతికచందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే సోప్రేజివత్సే కము. ఈధరలు దీశంబరు నెల 31 తేదీ వరకు మాత్రమే. ర్యాత ధరలు చెప్పించబడును గనుక వెంటనే వ్రాయును. పి. ఆర్. జనార్దనరావు. మెన్మోస్టో, బంగ్లా.

స్ట్రాంగ్ పాకెట్ లీవరు గెడియారము.

7 బహుమానములతో దీని వెల రూ. 3-8-0 మాత్రమే. 7 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.

కట్ట మారనిదీని 2 క్లీ మారవెదల్యల కట్టుపం యేకంకై నా ఒకేధర నెల 1-8-0 రూ. 2-0-0 2 మారలవెదల్య, నిడివిల చుట్టుకాలయకాం రూ. 1-8-0. 1 క్లీ మారవెదల్య, నిడివిగల చట్టుకాలయకట్టకాకం 0-12-0 జవాకా సిల్క్సు వేరహవసు, నెం 1-6 వెంకటేశ మెస్ట్రీవీధి, మదరాస్.

ది నె ప్రి క్. ప్రతిదినము 10 పుటలు విషయ ముండును. చందా సంచిక రూ. 12-0-0 3 మాసములకు రూ. 3-4-0 6 మాసములకు ,, 5-4-0 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

క్రొమప్రెస్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ, మదరాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు, రయిన మిల్లులు, వండి మిల్లులు, నీరుతోడు యంత్రములు, మొదలగు వాటిని నిర్మించు అధికారుల గారి, న్యాయవలన గారి, నూతనవలన గారి, తో విద్యుత్తు (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గారి, నవపరివలనన నమనాకు

ఎస్టి మేటులకు, స్క్రీములకు మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది. మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, ఇవలన యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు. మేము ఎంగల్ బర్న్స్ బ్రాదర్స్ లోను అముల లకు వేంట్టుము.

చిరునామా:- నెం 7, ఆర్మెనియన్ వీధి, మదరాసు.

The Crompton Engineering Co., 7, Armenian Street, MADRAS.

చిరునామా:- ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టబాక్సు నెం. 212, మదరాసు

కలరాకు సిద్ధోపధము

౧౦౦-కీ-౯౯-గుణము.

తప్పక యేదళలోనున్న నుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ఛారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషూచి సంబేదిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

ఆచిత్రముగా గోరువారు దగ్గరలెల్లవేషమును జెలుపించెను.

దైత్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,

ఎ. సి. యస్. ఏ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

అల్లిగం అడ్రసు
పండిట్, మదరాస్.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు పిత్టర్బనులు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాగలు, ఒక అంగుళము బంగారు జల్తారుగలవి. ఇన్ స్పెక్టరులకు బాగుగా పనికివచ్చును.	ధర రూ॥
మైసూరు మాదిగాని, మదరాసు మాదిగాని కోరిక మాదిరి పంపబడును.	7-0-0
కుక్కి ఎర్ర పట్టుగుడ్డబుగ్గము, మైసూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి కెత్తమనమ్యులకు అనేక రంగులలో చేయబడిన తలపాగలు	5-8-0
మైసూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎర్రపు, కోజా, నీలము, తెలుపు వగయిరా రంగులలో బంపబడును.	6-0-0
బలమయిన తలపాగ వెట్టె జపానురంగు చేయబడినది.	1-0-0

ఆగ్ధరులు పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు.

ఎ. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

అక్కి, వాలాటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, Police Contractors,
67, Moor Street, Madras.

వనోపధి సారసవరిల్లా.

ఇది వనోపధిసారసవరిల్లా వేత్తులగుడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. దీనివల్ల చాచివాద్యులవల్ల, రసవల్ల, రక్తవికారములచేత కలిగిన అన్ని రోగములను దీనివల్ల బయలుపరుచు. ఇది చర్మమునకు బాంధినిగలిగించును. వాడనింతులవల్లను కృష్టినిగలిగించును. వల్లెముకు కృష్టినిగలిగించును. దీనివల్ల శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఇది వనోపధిసారసవరిల్లా వాడని తోడత శరీరములో నొకటికంటె మోత్యు ననుపించును. రెండుసార్లు వాడని వనోపధి సారసవరిల్లా బాగుపడును.

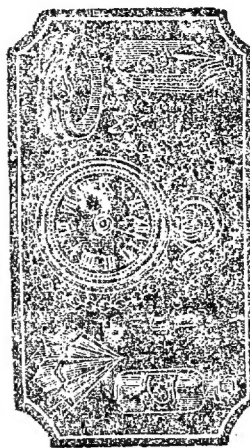
హిందూ రూ. 1-4-0.

డాక్టర్ డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనసవాడి. వర. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతోటి రూ. 2-14-0 లు మాత్రమే 6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈవాచ్, బల్వన్ మైన లీవర్ సబిన్ తోక నాణ్యమైన యంత్ర సామానులతో తయారై యిష్ట చే నూతనముగా వచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము చూపించు వాచు. యిద్దియే, మిగుల ముందరమైనది. దీని 6 బహుమతులవివరం:— (1) నాణ్యమైన వేలిగుడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్తరు సీసా, (3) సర్వాకారమైన ఉంగరము, (4) గడియారపు గొలుసు, (5) వివిధమైన స్ట్రీలుబిల్లు (6) దిక్కులుచూపెడు కంపోసు.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

బి. అర్. వెంకటరమణ అండు కంపెనీ.

నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ సందు, మద్రాస్.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టరు)

అనుష్ఠానోక్తియుల దుర్జైంపడిన ఆత్మరుపయోగింపవలయును.

మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము నానక యగుండునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడలేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడిన పుష్పతోటలోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ అద్భుతమైన వేయకముల పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మరు యొక్క సువాసననుభవించుటకయి ఆటోదిల్ బహార్ యివ్వబడినది. మీదగ్గిరనున్న షాపుకివరు నడుగవలయును వారితావున లేకని మాకు వ్రాయును. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, క్షీణాన్న ఆత్మరుగల కెద్దసయిజా బుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరుల పరగల్గెట్టుబడి ఘనములు చూచుచుండు కార్డులు డబ్బా 1-కి 0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును.

సోలు ఎజెంటులు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్

కెమికల్ కంపెనీ, 155 జామా మసీదు. బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంటు:— మెహత పురుషోత్తం మాల్ శెం 2కి, వై నాబజారు రోడ్డు, పునరు బజారు సమీపం మదరాసు.

సర్వ జీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది శుభినివంటి ఒక వనమాళిక. ఇదియే సున తూర్పు దిశ అతిరహస్యపు జోషధము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంశ కత్తము పోగొట్టుటకు యింతటిమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్బినియోగముచేతను మూత్రవ్యారంబులకు సంభవించెడి అసకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును లేవమునకు బలమును కాలియనిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలగు గాతనము చేయుటలో గంజీవంటిది. “సర్వజీవన్” ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును సుఖముగా గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుష్ష్యధీయుకలుగును.

తెల టిన్న 1-కి 2-0-0 పొట్టె ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయు

(13-5-14) కలియుగభీమ.

16 కృష్ణపు మొం లిపిధి, తిరువల్లిక్కేటి మదరాసు.

కూష్మాండలేహ్యము.

ఈలేహ్యము గోమూలికాసారంబులతో కాస్తోక్తముగా తయారు చేయబడినది. ఇది 40 రోజులు వేచినిన కుళ్లనద్దము, అశీర్తి, తుయ, మూలశంఖలు, సుఖివ్యాధులు మేహాతిమ్యురలు, మొదలైన అనేకరోగములను పోగొట్టి బలము, కాంతి, వీర్యవృద్ధిగలవాడై పరాక్రమము, దీక్షాయువు కలుగజేయును. పత్రియలేదు. 40 రోజులకు 2 డబ్బాలు చాలును. డబ్బా 1-కి తెల రూ. 2-3-0 లు ఖర్చులు సహా 2 రోజులవారికి సచ్చితమైన క్యాట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును. విలాసములు విడి అతరుములతో వ్రాయును.

అడ్రెసు:— మేనేజరు.

సరస్వతి వైద్యశాల,

మాముడూరు, కృష్ణాజిల్లా.

ప్రకటన.

ఈదిగవ కలసింపినాది ఆనందనామ సం॥ కార్తిక శు॥ ౯ లు మంగళవారము.

పంతులుగారు బి. ఏ. యల్.

పంటారు—పాలపత్రి రామమూర్తిగారు.

బెజవాడ—జి. బ్రహ్మనందంగారు గవర్నరుచేట.

తెనాలి—సెక్రటరీ, బాడ్లి ఫ్రీ రీడింగ్ రూము.

కాకినాడ—మాకాల దొరయ్యనాయుడు గారు

కమిషన్ ఏజంటు.

నెల్లూరు—యం. ఆర్. కృష్ణారావు కంపెనీ, బుక్ సెల్లర్స్.

ఏలూరు—కెల్లంకి. కృష్ణమూర్తి గారు పవరుచేట.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాధికారి

వార్తాపరణి స్థితి

1914 సం॥ అక్టోబరు నెల 27-న తేది

Table with 6 columns: ప్రదేశములు, అక్టోబరు 27 తేది, అక్టోబరు 24 తేది, అక్టోబరు 21 తేది, అక్టోబరు 18 తేది, అక్టోబరు 15 తేది. Rows include గోపాలపురము, బాపిరెడ్డి, కాకినాడ, బందరు, గుంటూరు, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడప, కాకతీయము, కొంభా, తిరువనంతపురము, కొచ్చి, కల్లికొట, మంగళూరు, బొంబాయి, హైదరాబాదు, అనంతపురము, బళ్లారి, కర్నూలు, కడప, బెంగళూరు, కొడైకాణం, ఉదకమండలము, కొయింబటూరు, కెల్లూరు, నేలము, తిరువనాపల్లి, పుదుకోట, మధుర, తిరునల్వేలి.

దీప్తకల్పమునందును, ఆరకాక తీరమునను వాయుభారము తగ్గినది. దత్తమండలములందును, మైసూరు కర్నాటకము లందును, మధ్యమెయ్య పరిమాణము తగ్గి యున్నది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

కావలయును.

అచ్చు అక్షరములను పోత పోయిన వాడు కాకల యును. పనివాడు తెలియించకలగును. దొంగ్యతాపత్ర ములతో శత్రువును తెలుపుచు యాక్రింది అక్రమమును వ్రాసి కొనవలయును.

కృష్ణను ప్రింట్టింగ్ వర్క్స్ ను. మైసూరు.

స్థానిక వార్తలు.

హిందూమతావళి—సభ:—రాజీవు మైసూరు. కె. శ్రీనివాస అయ్యంగారు రు 750ను, కింగు అండు కంపెనీ లాని సి. రామాంజు మైట్టిగారు రు 500ను, రాత్తు సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యంగారు రు 100ను, విరాళ మొంగిరి.

మద్రాసు రాజధాని ముగల్ మాను సంఘము:—ఇటువంటి యుద్ధసమయములందు రాజకీయమును విమర్శించి గవర్నరు మెంటువారి కేవలము గడదీడ కలుగ జేయవలెనట ప్రతి సంవత్సరమును మామూలుగా అక్టోబరు నెలలో జరుగవలసిన యీ సంఘమువారి వార్షికోత్సవమును ప్రస్తుతము నిలువదల చేయుటకు నిశ్చయించిరి. మరల నెవ్వడు జరుపబడునదియో నిర్ధారణచేయలేదు.

గవర్నరు మెంటు కళాశాల మంగళూరు:—మై కళా శాలా సాంఘిక కోత్సవము ఈ సంవత్సరము నవంబరు నెల 4 తేదిని జరుపబడును. ఈ కళాశాలయొక్క పూర్వపు విద్యార్థులందరును ప్రాతాహ మొసంగి ధనవహయ మొనర్చిన గాని ఈ యత్నము చక్కగా నెరవేరజాలదు. చందా లన్నియు కాలేజి డే కమిటీ, గవర్నరు మెంటు కళాశాల, మంగళూరు, అని వ్రాసిపంపిన మాకు. చేరునని ఆకాశిలా ప్రధానో పాధ్యాయులు వ్రాయుచున్నారు.

మైలపురి శాస్త్రవిచారణసభ:—ఈ వారములో మతవిషయ శాస్త్రవిచారణసమితియు పడమటి మాడవీధిలోని 65 రు ౪౦ కృష్ణవిలాసమున నీ క్రింద చెప్పబడినట్లుగా మారూనివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ కే. గణేశశాస్త్రిగారిచే నొసంగబడును. ఈ దినము భగవద్గీతను గురించియు శనివారమునాడు పతంజలియోగ సూత్రములను గురించియు సాయంత్రము ఉపన్యాసము లియ్యబడును.

పోలీసువారికి బహుమానములు:—తిరునల్వేలి జిల్లాలో ఒకైపిదారమున గ్రామమునకు సమీపమున 191౪ సం॥ ఫిబ్రవరి 20 తేదిరాత్రి జరిగిన గొప్పబంది పోటుకేసులో పోలీసువారు చేసినపనికి ప్రభుత్వమువారు మెచ్చుకొని యాక్రింద బహుమానముల నొసంగ నాజ్ఞాపించిరి. సర్కిలు ఇన సైక్లరు గారగు ఐ. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యరు గారికి రు 100ను, సుబ్బి సైక్లరు గారగు వెంకట వరదాచారిగారికి రు 50ను, సుబ్బి సైక్లరు గారగు ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారికి రు 25ను, హెడ్ కానిస్టేబులు పాలినయ్యపిళ్లగారికి రు 75ను, హెడ్ కానిస్టేబులు ముత్తైపిళ్లగారికి రు 75ను, ఇచ్చట కుత్తువు నొసంగిరి.

ఘోరమైనవివర్తన:—నిన్నరాత్రి సుమారు 7.45 గంటలకు ఎగ్జిక్యూటివ్ డిప్యూటీ మేజరు రైలువెళ్ళు సమయమున హైకోర్టునకు తూర్పుననున్న రైల్వే గేటువద్ద యొకఘోరమైన వివర్తన జరిగినది. ఆ గేటుకులోపల బండ్లతో ఈమామసాహెబు అను మహమ్మదీయుడు (సుమారు 25 ఏండ్ల ప్రాయముండును.) బ్రయినునచ్చుటచే గేటుముసి గేటువద్ద బెండాపట్టుకొని నిలువబడియుండెను. అప్పుడు వేణుగోపాల రాజాగారు ఒకయూరోపియను లేడితో మోటారుబండివారి పరుగెత్తుకొనుచువచ్చి, గేటుముసియున్నదని చూడక, ఆ గేటువారి బండితోబడగా ఆ గేటుకీపరు బండి పట్టాల విడిద పడిపోయెను. ఇంతలో రైలువచ్చెను. పాపమైనది నడుపు నడదాసంగతినిజూచి రైలువచ్చడనే ఆపుదలచేసెను. గేటుకీపరుకు తేరేరమందంతటను బల మైన గాయములు కలిగినవి. నడిలేత్తి కొంతపగిలియుండెను. నోటివెంట నెత్తురు కారుచుండెను. అతడు స్పృహతప్పి పడియుండెను. పోర్టు డ్రైవరుమాస్టరుగారు స్టేషనుఉద్యోగులను 495 రు పోలీసు కానిస్టేబులను సహాయమొనర్చిరి. ఆరైలుబండిలో దువ్వాటిలోనున్న ఆకానిస్టేబి లాగేటుకీపరును జనరలు పోస్టులకు కొనిపోయెను.—మద్రాసు మైము.

జర్మనీవ్యాపారము

ఇంగ్లీషువారు స్వాధీనముచేసికొనటకు ప్రయత్నించులు.

యూధముతో జోక్యములేని దేశములలోని వ్యాపార సౌకర్యములందు జర్మనీవారి వ్యాపారమును స్వాధీనము చేసికొనటకు అంగ్లేయ వర్తకులకును నరకులకు చేయవారి కిని చక్కని సదుపాయము ఇప్పుడు చిక్కినదని వర్తక ప్రధాన సంఘము (బోర్డుఆఫ్ ట్రేడు) వారు కెరెపర్రమును ప్రకటించుటచే వాసంఘముల యం దుత్సాహ మధికముగా నున్నది. బ్రిటిషు డిప్యూటీ మేజరు అధినివేశములకును జర్మనీ దేశమునుండి యెగుమతి యగుచున్న కొన్ని వస్తువుల వివరమును తెలిసి కొనుట కెందకో జరిగెను. బ్రిటిషు డిప్యూటీ మేజరు అధినివేశములకును జర్మనీ దేశములకును దోఖాస్తులను గొనిపోయిరి. ఇనుపతీగలు ఉక్కు తీగలు, పెద్దమేజోళ్లు, పొట్టిమేజోళ్లు, మేకబొమ్మ, గొట్ట బొమ్మ, నూళ్ళతోచేసిన బట్టలు, కత్తులు, కత్తెలు మొదలగు పనిముట్లు—కళానిచ్చేసిన గిల్ల వస్తువులు దూది బట్టలరంగులు—విద్యుత్తు కరములు—మొదలగు వానిని జర్మనీలు ఇంగ్లాండునకును అధినివేశములకును గూడ పంపుచున్నారని గాన వీనిని పంపుటకు వశక్రామికలు చాలశ్రమచేయవలసియున్నది. ఒకసాధనము.

ఇంగ్లాండు వశక్రామికల ప్రాధమికరకు శత్రువుల యితర వ్యాపారశాఖల వివరమును తెలుపు బట్టికనుగూడ ప్రేడుబోర్డువారు తయారు చేయించుచున్నారు. ఇంగ్లాండు లో విరివిగా నరకులను తయారుచేయువారుగూడ జర్మనీ ఆఫ్రియా దేశములనుండి ఎగుమతియగుచున్న ఆఫ్రికా నరకుల మొత్తముల చూచియే చాల వింతినిందిరి. ఇంగ్లాండు పరిక్రామికలు తటస్థముగ నున్న దేశముల జాబులలో తమనరకులను అంపి శత్రువులనరకులమృకుండ చేయవలెనని యుత్సాహముతో నున్నారని ఇది యంతయు నెరవేరవచ్చుటకి చాలకాలమగును. ఈ పని జరిగించుటకు కావలసినయంత్రములను గురించి చాలమంది నిన్న వివరము తెలియ గోరిరి. ప్రస్తుతమందు వర్తకు లే యేవలెశమలను చేయదలచికో వాని విషయమును మాత్రమే బోర్డువారు వివరింపగలరు. ఇది వరకే బోర్డువారు కొన్ని వర్తకులను గురించి వివరమును తెలిపియున్నారు. కాన వర్తకులపనులనువెంటనే ఆరంభించవచ్చును.

గొప్పగొప్ప పరిక్రామిక స్థలములలోనివారు సభలు చేయుచున్నారు. లండను కామర్సుఛేంబరువారి పరిక్రామిక సంఘమువారుగూడ త్వరలోనే సభగూడెదరు. వీరందరును చేయుటకు సులభగుపద్ధతిని ముందేర్పరచెదరు. అందులకందరంగీకరించి ఒద్దతిని నేర్పరచినవెంటనే పరిక్రామికలు పనులు చేయుట కారంభింతురు.

యంత్రముల విషయము.

నరకులను విస్తారముగా చేయుటకు యంత్రము లధికముగా నుండకతప్పదు. కానిక్రొత్తునరకుల తమయంత్రశాలలో నమర్చుటకుముందువ్యాపారముకొంతకాలము సాగునోవర్తకులు చూడవలసి యున్నది. ఏయేప్రదేశములందు దెవరినరకులమ్ముడు పోవునోయను విషయమును ప్రేడుబోర్డువారు (కలోనియలు ఆఫీసు) అధినివేశ కార్యాలయమువారును ప్రకటింపవందనియులైరి.

ఏర్పాటుచేయుపనులు జాగరూకతతో జరుపబడును. ఇది వరకు వర్తకులుకొరిననరకులను యంత్రశాలలవారు చురుకుగా చేసి అందియ్యలేక పోవుటచేత జర్మనీలు దేశమందలి వర్తకము నాక్రమింపకొనగలిగిరి. ఏదేశమువారి కేసరకులనరకులమోయను విషయమునుగూడ అంగ్లదేశపరిక్రామికలు శ్రద్ధతోగమనింపక పోవుటమతియొక పొరబాటు. దక్షిణాఫ్రికా దేశమునుదాహరణముగాదీసికొనుడు. ఆదేశమునస్వదేశీయులు 61 లక్షముందిగలరు. ఆదేశమునకు జర్మనీవారు 43,972 పానులు విలువగల ఆయోయపునరకులను పంపి ప్రిక్రియించుచుండ సాంగ్లేయదేశము నుండి 19,555 పానులవిలువగల నరకులుమాత్రమే పంపబడెను. జర్మనీవారు ప్రజలకవరమై చవుకపారునరకులను పంపుట వలననే వారికమృత మధికమయినది. ఇప్పుడట్టి పోటీవ్యాపారము జరుగవలసిన దేశములలో ప్రేషు కమిషనరుల సహాయ మధికముగ తీసికొనుటకు నిశ్చయింపబడినది. సమాచారముల నిష్పదధికశ్రద్ధతో చురుచుచున్నారు.

కృష్ణామండల మహాజనసభ

రెండవరోజు కార్యక్రమము

వీలూరు, 25 ఆక్టోబరు.

(మాప్రత్యేక విశేషములను ద్వంద్వంబు)

7-వ తీర్మానము.

రెండవరోజున సమావేశమైన సభలో పేరిటవ తీర్మానములు ఆంగీకరింపబడినవి:—

తాలూకాబోర్డులలో నెన్నకొనదగిన మెంబర్ల సంఖ్య యావస్థానిక 2/3 గా నెర్పరుచుటకు జిల్లాబోర్డులలో నట్టి మెంబర్ల సంఖ్య 3/4 గా చేయుటకు,

గ్రామమునకులను గన్న మెంటువ్యక్తులను లోక రోబోర్డులకుగాని మ్యునిసిపల్ సభలకుగాని యెన్నకొనబడుట కనర్పలనుగా చేయుటకు,

క్యాండిడేట్లకు వోట్లకును ధేదములేమండ గ్రామ యేట్లను ఆదాయపుపన్న నిమిత్తమును 50 లకు తగ్గుతుండ నేవిధమైన క్రయమును చెల్లించు వార్లను ఎన్నకొనబడుట కర్పలగా చేయుటకు,

యూనియన్ పంచాయతీలలో ముఖ్యమగువోట్ల యూనియన్ ఛైర్మన్లను, అన్ని పంచాయతీలలో మెంబర్లను ఎన్నకొను అధికారమిచ్చుటకు,

ఈజిల్లాలోని అన్ని తాలూకాబోర్డులకు వారి నెసి డెంట్లను వారె యెన్నకొను అధికార మొసంగుటకు,

క్యాండిడేట్ల వోట్లల్లీనులు నిరక్షరతకల్పార్యము గ్రామములలో ప్రచురపరచిన పిమ్మట సవరణల్లీనుల తయారు చేయించుటకు ఈసభ వారు గవర్న మెంటువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉప:—గుడిపాటి వెంకటచలపతిరావుగారు

వేంకటాపురము.

ఆమో:—కోదాలి కవరామకృష్ణరావు వెడకల్లేపల్లి.

కాజవెంకట సుబ్బయ్యగారు పసుమట్టు.

8 వ తీర్మానము.

వంశాలను నిర్ణయించుట.

(ఏ) నిడుదనోలు పెద్దకాలవమీదను గన్న వరముదగ్గర ఉయ్యూరు కాలవమీదను, వీలూరు కాలవమీదను గుండుకోలను, పూర్ణ, చేబ్రోలు కైకవరముదగ్గర, కలిండిరేవుదగ్గర ఉప్పు లేరుమీదను, వేంకటాపురముదగ్గర కొమ్మలేరుమురుకాల వమీదను, రాచపట్నమునంద రాయవరం కాలవమీదను కోరు కోల్లపల్ల పెదలంకమురుకు కాలవమీదను పాలకొల అచంట మధ్య కక్కలకోటిమీదను వంశాల నిర్ణయించుటకు—

(బి) కంకరకోట్ల వేయించుట సుధానుండి నందిగామ వరకును, పిప్పగుండి గొల్లలకోడేవరకును చిట్టితాలనుండి కుమార దేవమువరకును నిడుదనోలునుండి యెర్నూరుదేవు వరకును, ముదునేపల్లి వంశవరకునుండి కౌతరమురైలునేమన వరకును, అచంటనుండి నిడుదనోలుమీదుగా చల్లపల్లి వరకును కైక లూరునుండి యేలూరుకును కైకలూరునుండి వేంకటాపురము మీదుగా కలిండిభోగేశ్వరము వరకును, వింజరము, లాకుపల్ల నుంచి కోరుకోల్లమీదుగా తమ్మిడివరకును కాళ్లకూడనుంచి వీలూరువాడుమీదుగా కలిండికిని కలిండినుంచి కంగరయ్య పాలెమువరకును ఇందుపల్లనుంచి ముస్తాఖాబాదు వరకును పసుమట్టు పుల్లెలేరేవునుంచి బుదరుకోట్లవరకును కంకరకోట్ల వేయించుటకును.

(సి) పెదలంక ఛానల్ నుంచి వెంకటాపురంబోటు మట్టు గ్రామములకు ఒకపంటకాల్య క్రెవుట్ల, పెదలంక కాల్య పడవలకాలవగ మార్పుట కలిండివద్దలాకు మురుగుకాలవ క్రెవుట్ల దెవాడతాలూకాలోని జక్కింపేడి తెడవునుండి పాములకాలవ వరకు మురుగుకాల్య క్రెవుట్లకోల్లూరు తాళ్ల పూడిమధ్యను గోదావరియొడ్డుననుండి మూసివేయబడిన జల్ల మార్గమును తీర్చి తెరచుటకును.

చాళ్లపల్లెను మురుగుకాలవకు వంశాలకట్టుట.

ఉప:—వై. వెంకటేశారావు పంతులుగారు.

ఆమో:—గోర్రాపల్లి పిట్టిశిలుగారు.

9 వ తీర్మానము.

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి ఈసభవారామోదించుచు ఆంధ్ర మండలముల పరిపాలనా సౌధమునకు ఆంధ్రజనాభివృద్ధికిని అనుకూలముగుంటుల ఆంధ్రమండలములను ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా నేర్పరుచుట యావస్థానిక యీసభ వారి రక్షిప్రాయము చున్నారు.

2 మరియు ఆంధ్రమండలమునకు ప్రత్యేకముగ కాధా నికవిధానముల ననుసరించి యొకసర్వకళాశాలను స్థాపించవల యునని ఈసభవారు దొరతనమువారిని గోరయ్యారు.

ఉప:— అద్దికి సుబ్బారావుగారు.

ఆమో:— బొమ్మిరెడ్డి కల్లింగరాజుగారు.

10 వ తీర్మానము.

1904 వ సంవత్సరమున కృష్ణా గోదావరిమండలముల క్రయాకరణములో నేర్పడిన ఈకృష్ణామండలము చాలబిరిదిగా నున్నందున పాలనాసౌకర్యమునకును ప్రజానుకూలమునకును నీలుగానుండుటకు నీకృష్ణామండలమును రెండ భాగములుగ చేయుట యావస్థానిక యీసభవారియల్లిప్రాయము.

ఉప:— వెనుమెచ్చ వెద్దిరాజుగారు.

ఆమో:— చెరుకువాడ వేంకటపతిరాజుగారు.

11 వ తీర్మానము

భూమిపన్న - నీటిపన్ను

నిలవరముగు కొబ్బరివస్త్రారాజ్ కులకు వలెనే పసుపు, మిర్చి, వస్త్రారాజ్ కులకు నీటిపన్ను కట్టగూడదనిన్ని, కల నీటినిబట్టి 1, 2 సార్లుమాత్రమే నీరుపుచ్చకొడవ నడయతోట పయ్యర్లకు య 1కి రు 2-8-0 లేకుచో నీటిని పారించుకొను భూములకు యిదివరలో యిచ్చుచున్న నీరువరిమివ 1/2 నుండి 3/4 వాచ్చింపలేదనిన్ని పోరబోతులలోని గుంటలయందును కోడకాలవలయందును నీటియన్న వస్త్రపునీటి యాధారము పాగుచేయబడు పయ్యర్లకు నీటితీరున కట్టగూడదనిన్ని.

నీటిపన్ను పూరారేటున కట్టబడినవియ్యరమైన కొబ్బరి వస్త్రారాజ్ కులలో పాగుచేయవయ్యర్లకు నీరువెట్టుకొన్నపుడు నీటితీరున కట్టగూడదనిన్ని.

పల్లపుపాగుబడి పంటకోసినపిమ్మట అతడివలన పయ్యర చేయబడిన కూరపాదులకు నీటితీరుకట్టగూడదనిన్ని కొల్లెటి గ్రామాదులలోని కినుకట్టపడిన గయ్యూరుభూములు నెలపులేక పాగుచేయబడినపుడు వంటికిసుతపు యేవిధమైనలేకుగా కిను కట్టగూడదనిన్ని.

వైసవివంచినవాడు కొల్లెటిభూములలో అకు నారు పోసుకొన్నపుడు భూమిని యేమిన్ని కట్టగూడదనిన్ని కొల్లెటికి సంబంధించిన గ్రామాదులలో మురుగుకాల్యనీరు పల్లపు పాగుచేసిన భూములకు నీటివరకాకుతో నిమిత్తం లేకుండ కొల్లెటినీటి తీరువరకుప్రకార నీటిపన్ను కట్టవలసిన వనిని యేవిధంగాను పివార్లీర్చు వివించకూడదనిన్ని.

పల్లపుపాగుబడి భూములమధ్య దిబ్బలనెనవేసిన అరటి మొక్కలకు నీటితీరుకట్టగూడదనిన్ని కొబ్బరివస్త్రారా నిలవర మైనతోటలకు రెండవపంటకాలంలో నీరుయిక్కునవ్వకుగాని రయితుపుచ్చుకో నపుడుగాని య 1కి రు 5-0-0 చొ. నీటిప న్ను విధించవలసినదేగాని రెండవపంట నీటితీరుకట్టగూడదనిన్ని

వెలవాడ తాలూకా (1) గుండాలు (2) కానూరు (3) రామవరప్పాడు (4) ప్రసాదపాడు గ్రామములొక్కట అన కట్ట నీటినితోడుకొని పల్లపుపాగుబడి చేసుకొనుటకు అంగీకారము యిప్పించవలెనని యీసభవారు దొరతనమువారిని ప్రార్థించుచున్నారు.

ప్రపోజరు:— కాళ్లకూరి నృసింహారావుకుంతులుగారు.

నెకండరు:—ఉప్పలూరి ఆదినారాయణ మూర్తిగారు.

సపోర్టర్లు:—గంగుమోలు వేంకటస్వామిగారు.

12 వ తీర్మానము

కేర కై నెర్పల్లె యాళ్ల కె రి-7 క్ష కల్లప్రకారము తయారుచేయబడు ప్లాను యోగముమును సంబంధించినవరకు ఆగ్రామచానడిలో కట్టడమును.

2. 11 శెక్కు వలన రయితుల జరాయితి భూములు క్రొత్తపాగు కాకుండా యుండె యెడల చాలవచ్చును సంఖ వింపు చున్నందున అట్టి భూమికి సంబంధించినవరకు అట్ల సరణ కావడమున్ను

18 శెక్కు వలన రహితులకు చాల కష్టములు సంభ వింపుచున్నందున పట్టా భూములలోని చెట్లు రహితులు కొట్టుకొనుటకును వేసుకొనుటకును అధికారము వుండ వలెనని అట్టితోటలు వేయుట వనములకిందికి రాకుండా యుండునటుల చేయవలయుననిన్ని, నడిప్రవాహమునకు అడ్డు గలగ జేయు కట్టు మిసా యితర గడ్డి విడుము పెంచు కొనుటకు అధికార మిక్కువలెననిన్ని, రహితుల పుష్కయోగము నిమిత్తం వారిపట్టాభూములలో వాటి కావశ్యక గుంటలు క్రెవుట్లకొనుటకును చున్న యిసుక పీనుకొనుటకు పాకలు వేసుకొనుటకు అధికారము యివ్వవలయుననిన్ని ఈ సభ వారు ఆల్లిప్రాయపడుచున్నారు.

ఉప:— గద్దెవారయ్యగారు. అనసిద్ద.

ఆమో:— ఉప్పలూరి లక్ష్మీనరసింహముగారు.

కంఠమునేని వెంకటరంగయ్యగారు. నాగాయతిప్ప.

కోర్టు వ్యవహారములు.

[న్యాయమూర్తి: ఎయిలింగుగారు.]

అబద్ధపుసాక్ష్యముచెప్పుట.

మధురజిల్లాలోని దొకవోటు రెండు యెద్దులను దొంగి లించినందులకై ముత్తుదేవక, వెల్లయ్యదేవక, అనువాద్యర్ల మీద నడచివిజనల్ మేజిస్ట్రేటుగారికోర్టులో దావా వచ్చెను ఈదావా విచారణలో ముత్తుగొండక, వెలియ్యగొండక, కవండప్పగొండక అను ముగ్గురుసాక్షులు, తామ, వేరమున పరిశీలించిన పోలీసుదొంగనుబట్టి సాక్షులుగ విచారించబడియూ, విచారింపబడలేదని చెప్పిరి. కాని, దాఖలాలు మొకలయినవి నిక్కమును చెల్లిపుచ్చెను. అందుమీద, నీ సాక్షులుమగ్గురును ప్రమాణపూర్వకముగ అబద్ధమాడిరిని యేర్పడినందున, నటు అబద్ధమాడినందులకు విచారణ జరుగునపుడు మధుర సబ్ మేజిస్ట్రేటు మేజిస్ట్రేటుగారిలో పోజరగునటుల మేజిస్ట్రేటు గారు ఆమగ్గురిపక్షన కామీనువునుకొనిరి. హైకోర్టుకు రివిజన్ పిటిషన్ తెట్టు కొనిరిగాని, రివిజికోర్టువారియ్య న్ననవే నీరపరచబడెను.

[న్యాయమూర్తులు: కంకరనాయకు, శిష్టాపత్ గారు.]

నీటిపాటుదలనుగురించిన వివాదము.

కరాహనదిలోనుండి తా ముఖయోగించుకొను నీటికి తనయొద్ద దొరతనమువారు నీటిపన్ను కొరరాదనియు, చెరులకు మాత్రమే గాక యితరపనులకుగూడ తా మానదనుండి నీటి నుపయోగించుకొనవచ్చుననియు, ఉత్తరపుటించునిమిత్తము గౌ రవనీయులగు నరసింహారాజు, తునిరాజు గారును ఆదిగాకల వారు దొరతనమువారిమీద వికాఖపట్టణం నడకొర్టులో దావా తెచ్చిరి. వాదలపద్ద ప్రతివాదలు పన్ను పనులచేయరాదనియు, ఆనదినీటిని పాములకుతప్ప మరి యేవనికీగాని వాదలు ఉప యోగించుకొనరాదనియు నడచిడిగారు తీర్పుచెప్పిరి. ఈతీర్పు లోమొదటిభాగము మీద గవర్న మెంటువారును, రెండవ దానిమీదగ్గవాడును హైకోర్టులో అప్పీలుచేసికొనిరిగాని, యా యప్పీలురెండును ప్రోనీవేయబడినవి.

[న్యాయమూర్తులు: ఓట్టుకీర్తి, తయార్లీ గారులు.]

జ పీఠిషయమునుగురించి

స్వామికాజుకోర్టుదావాలో నోకదానియందు ఋణ సామి ఋణమునియొక్క చరాస్తిని జప్తిచేసెను. ఆజప్తిచేయ బడినసామి అనవని మామకవాడోకథ అట్టి పట్టుకొనెను. ఆ యర్జీ నిరాకరింపబడెను. అందుమీద నా యర్జీ దారుడు ఆ సామిలను రాబట్టుకొనునిమిత్తము (అఋణభగ్గి, ఆఋణస్వా మి) వారి నిరువురను ప్రతివాదలుగ చేర్చి దావా తెచ్చెను. మామకవాడి రామస్వామికాజుగారు ఆవాగ్ధ్యము క్రమపుగు వర్తి ననుసరించియొండతేదిన నుడిది డిక్ర రెవక్ (ప్రకటన)కు దావా తెచ్చుట క్రమపుగువర్తియని తెలిపిరి. అందుమీద పుల్ రెండికి అప్పీలు చేసికొనబడెను. మొదటియద్దరుజడ్జీలును మామకవారియల్లిప్రాయము నంగీకరించాలక, అనివయమునై హైకోర్టువారియల్లిప్రాయమును తెలియగోరి. హైకోర్టులో వైస పోర్లొన్న న్యాయమూర్తులు కేసువిచారించిరి. అయిరు వురకును అల్లిప్రాయజేదము కలిగెను. కాబట్టి, మామకవాడిగారి యల్లిప్రాయము కొరబడియున్నది.

పోలీసుకోర్టు.

ఎగ్జుక్యూ.

వైలాత్తూరులో నికసించు కృంగారం అనువానిని చంపి నందులకుగాను, సామి, క్ష, వేలు, ఇన్వోల్, అను నలుగురు చార్జీ కాబడి, విచారణ జరుగుచున్నది. ఒక ఉత్తవములో టోరీగింపుసందర్భమున కృంగారమునకును, మొదటి ముద్దా యికిని మనస్సా మెర్చుడెను. కాబట్టిండి క్రమపుగుముగ వారికి పరస్పరజైరము కృత్రిముగుంచెను. తుదకు మొదటిముద్దాయ తన స్నేహితులతోడ, కృంగారమునకు ముఖ్యస్నేహితు డగు నయనియప్పక అనువానిని బలముగ మర్చించగా, వారి నెరము సంపూర్ణముగ వాచ్చెను. ఈ నయనియప్పక మీదను, నాల్గవ ముద్దాయ ఇన్వోల్ మీదను వెనుకొకప్పుడు నైట్ కేసు జరిగి యుండెను. ఈ తీరున ముద్దాయాలకును, కృంగారమునకును ద్వైర ముండెను. దీనికి ఫలముగ, ముద్దాయాలు తజివేచి యుండి, యా నెల ౧౧-వ తేదిన కృంగారము మామూలు పేరకు జారెకెను అనైలంపెన్నుకోవచ్చేసి యింటికి వెళ్లు చుండగా, దారిలో ముద్దాయాలు వాని నడ్డగించి చంపిరి. పోలీసుకోర్టు విచారణ జరుగుచున్నది.

కీలుకాలువ.

జిల్లా ల నాకాదేశ పట్టి.

వర్షా ఆస్పేషియా కేసునందలి పెద్దనగరమున

ప్రాంతమున డిక్టేటర్ గారి నుండునామము:-

నేను కేసుకామము నభ్యసించుటకు జర్మనీదేశమున కేగింపుడు నేను కీలుకాలువ జిల్లాలోని దామరపాడు ప్రాంతమున, కీలుకాలువ జిల్లాలోని నాకాదేశమునకు ప్రధానస్థానము. మరల నేను జర్మనీదేశమునందలి మరెయికి జేవకామ్ర బోధకస్థానము నిజీకల చూడగోరి హెబ్బిగ్ లాండన్ కరిగితిని. కీలుకాలువ సంఖ్య 180 కల మంది. కీలుకాలువలో నొడవనకట్టు ప్రదేశము తేర్చుకొనుటకులననే యానగరమున కేర్పరముగ విశేషముగ శృద్ధిగాంచుట తలపించినది. యూరోపుదేశమునందలి ముర్త్యులను అగు నొడల కేవులలో కీలుకేవుగూడ వొక్కటిగ నున్నది. కీలుకేవు జర్మనీ నాకాదేశమునకు ప్రధానస్థానముని యిదివరకే నడిచితిని. కట్టణముగ నున్నది 1 1/2 మైళ్ల దూరమున కీలుకాలువ సముద్రమున కిరుండున్నది. ఈ కాలమున త్రవ్వించి మట్టెత్తము కిన్నాదునకే కలిగినది. సింహద్వారమును నాకాదేశమునగూడ నుండెను జర్మనీ నాకాదేశమున్నతస్థితిని ఒడవుచేరదని యతడుకలంచెను. అటుల చేసి నచో నందలకు కట్టింపుటయుతో నచ్చినగాని శత్రుదేశములకు విజయముకలగజేరదు. కీలునాకాదేశ నిలయముగ చేయబడిన పిమ్మట తత్సాంధ్యమునందలి సముద్రభాగము సోగను చేదిపోయెను. నిరంతరమున తెక్కిరేనివిద్యున్నకలందీ సంచరించుచుండుటచే నానమద్రోహము కిరసనచూసెతో తెక్కిరేత్తముగ నిండియుండెను. ఇంగ్లాండులో నాంగ్లేయు లీప్సిని విద్యున్నకల సంతగా నుపయోగింపరుగాని జర్మనీవారు పీని నధికముగ నుపయోగింతురు. కీలుకడుల కేవునకును వెన్నకును ప్రసిద్ధి కెక్కినదనియింగ్లాండులోని ఆంగ్లేయులు తలంచుచుండుట కాని కీలుకాలువ ప్రతి యాంగ్లేయుల యభిప్రాయమును విని విస్మయపడెను. కీలుకాలువ వెన్న కృత్రిమ పదార్థముగాని స్వచ్ఛమును తెన్నగాదు. ప్రతిసంవత్సరమునగూడ కీలుకాలువ వారము లొక యాడలో పంపెనులు జరుగును. ఓడల కేవును చుట్టును ఫిరంగుల నేర్పాటు చేసిరి. పట్టణమునందు నాకాదేశములకువిద్యున్నకొప్పు పాత కాలగలదు. అదట పెద్ద యాద్యోగము నాకాయాభ్యుదయ నిభ్యసింపుచుండురు. నాలుగేండ్ల క్రితమునేను జర్మనీ యంత్ర భాగమున కేగితిని. అచటి వారందరును పదాతి వైస్య విషయము నందుకన్న నాకా వైస్య విషయమునంద భిక్షోత్సాహమును కలిగియుండిరి. వారి యుద్ధనామము చూచుటకు చాల విశ్రమము నున్నవిగాని విధులకెంతయు అరుగు నాకాభిములను చూచినప్పుడు మాత్రము వారికి నాకాభిల లక్షణములు సమాజముగ నలవడి నట్లు తోచలేదు. వారు సముద్ర ప్రాంతమునందుండుట కర్పణము కాదు.

కాలువను క్రిష్టలు.

ఈ కీలు కాలువ పనిని 1887లో ప్రారంభించి 1890లో పూర్తిచేసిరి. ఈ కాలువను క్రిష్టింపవలెనని తలచి 14వ శతాబ్దమునందుండిన వారికి కలిగియుండెను. ఆ కాలువ క్రిష్టిక బాధుగల కలియున్నది. హెంబర్గున కుత్తరము చాలదూరము నున్న ఎల్బునద ప్రముద్రములో కలపబడినది. కానివి క్రిష్టింపుటకు 7,500,000 హెమల వ్యయమైనది. కేసుకట్టి కీలుకాలువ బట్టి వైఖ్యమున 120 అడుగులను వెడల్పును క్రిందిభాగమున 70 అడుగుల వెడల్పును, 80 అడుగుల లోతును గలిగియున్నది. గట్టెత్తుగానుండుటవలన నాకాకాలువ గుండ ప్రయాణముచేయువారికి విసుతుదలగ నుండునుగాన దేశసంచార తేవ్యము కాల్యగుండ ప్రయాణముచేయుట కంగీకరింపదు. ఒక దినముండి మరెయికి చివరకు పోవుటకు 5 గంటలకాలము పట్టును. అది కేవలము యుద్ధమున కుపయోగించుటకే క్రిష్టింపబడినదిగాని నవీన కాలమునందలి యుద్ధనాకల పరిమాణము చాల హెచ్చినదిగాన నవి ఆకాశభలోనిముడ పనివారు 1906లో కనిపెట్టిరి. కొన దాని వెడల్పు రెండురెట్ల ధికము చేయుటకును లోతుగూడ హెచ్చుచేయుటకును నాకాధికారులు నిశ్చయించిరి. ఇటుల చేయుటకు 110000 హెమలయినది. కాలువ మరల పూర్తియై కొద్దికాలమే యైనది. ఆ కాలువలో పెద్దపెద్ద ఓడలుగూడ తేరచావకొయ్యలను దింప నక్కరలేకుండ పోగలుగునట్లు వంతెనలు మిక్కిలి ఎత్తుగా కట్టింపబడినవి సముద్రపువర్షమునకు సమానముగ కాలువత్రవ్యబడినదిగాని పాటుపోటులవలన నిష్పందికలుగకుండ నక్కడక్కడ లాకులను గూడ కట్టించిరి.

జర్మనీ సముద్రతీరము.

సముద్రతీరమునందలను వానినికదిల్చుట పోసియున్నది. ఇటీవల విజ్జులమీద చాలవరకు ఫిరంగుల నున్నవారు. ఎల్బు మాఖద్వారము సముద్రతీరమున కించుమించు మధ్యభాగమునదగును. అచట బహుశత్రుబోపాయముల గల కెన్నోకొలదిలో గలది. కాంత నగిలోచేరువోట గూడ రత్నబోపాయము తేర్చుకొనుటచేసి. కత్తన్నపానను మొదలు హెంబర్గునకును కాలువలో ప్రయాణముచాల కష్టముగా నుండును. ఆనవాలుకొరకు వాడేర్పరచిన గురితులన్నియు నుండిననుగూడ నచట బహుభాగముకలతో ప్రయాణము చేయవలసియుండును. శత్రుసేనలు రాకలసినిచ్చినప్పుడు వారాయాన వాళ్లకు తీసివేయుదురు. అప్పుడు ప్రయాణముచేయుట కేవల మహాధృత్యతోనగును. కిచ్చున్నకేవలన క్రిష్టింపబడినది మిండుగను అడవిమర్కటమియున్నది. జర్మనీదేశమునందలి నగరములలో హెంబర్గు ద్వితీయాస్థాన ములించుచున్నది. రేవు పట్టణములలో నది ప్రధానస్థానమునై యాక్రమించుకొని యున్నది. దానిచుట్టును క్రమేషుదేశము కలదుగాని అది ప్రత్యాదేశముందలివగత మనిపించుకొనక భూమిమీదనున్న యొక ప్రత్యేకద్వీపమును బోలియుండును. చర్చిత్రో సంబంధముగల ప్రాచీననగరములు మూడింటిలో నదియొకటి. ప్రవ్యవసాయ గర్భ్యులనియు నాశ్లాపించు స్వభావముగలవారనియు హెంబర్గు ప్రజలు వారిని గుర్తుంచుదురు. హెంబర్గువాకి కాంగ్లేయులయందభిరాద్యకాగము కలదు. ఇంగ్లాండులో వ్యాపారమధికముగా జరుగుచుండుటయే యందులకు కారణమయ్యుండును. అలాప్తరణ చిన్నది యాపట్టణముగుండ ప్రవహించుచున్నది. పట్టణ మధ్యము దదియొక విశాలముగ సహృదయక్రింద నేర్పడినది. అలాప్తరణను విశాలముగా కిలావిగనా మొకటిగలదు. అలాప్తరణను ఎల్బునక దృష్టిగలిగి మిక్కిలి పెద్దదిగా నున్నది. నెవనటిచక్రవర్తి కిలావిగనాములకన్న నది చాల పెద్దదిగానుండుటచే కెయిజుగారు దానిని నిరసించి దానిని చూడకుని దీక్షపట్టిరి. హెంబర్గులో చక్కనిఓడలరేవు గలది. దానిలో నడుచుబదింపు రేవులు రి మైళ్లవరకును వ్యాపించి యున్నది.

అయిర్లాండు స్వరాజ్యము

కాసనము అంగీకరింప బడుట

యధానంతర మాచరణమునకు వచ్చును.

17వ తేదీ పెద్దెయిదు మంగళవారమునాడుపార్లమెంటు ప్రజలసభలో (హోమరులులిట్లు) స్థానికపరిపాలనా కాసనముగూర్చి ప్రభుత్వము వాంఛనర్హినచర్యను బోధించుటగూడ ఖండింపబడినది. నొంగిని. యుపస్వామ్యము ముగియగనే (యూనియన్) సంఘవాదులందరు నొక్కసారిగా సభనువిడిచి పోయిరి.

ఆస్పిక్తుగారు కాసనా చరణమును తాత్కాలికముగ నిశ్చయించు నొకయనుకాసనమును ప్రతిపాదించుటకు లేచి నంతటికే మంత్రిమండలమువారు సంతోష నూచకధ్యానము భావించిరి. 1914 వ సంవత్సరపు అయిర్లాండు ప్రభుత్వకాసనమును వెల్లుదేవాలయ కాసనమును గూర్చి ముచ్చటించుచు నెవక తా కెనగిగ యుపస్వామ్యములలోని భాగములనే ప్రధానమంత్రివారు మరలచదివిరి. ఈకాసనములను గూర్చిన వాద ప్రతివాదములు నిశ్చయించుటకు ను భ య వా దులలో నెవరికిని లాభముగాని నష్టముగాని కలుగుట కవకాశము లేదు. ఆకాసనములు యుద్ధకారణమున నాపి యుంచబడుట తలపించినచో నీ పార్లమెంటు సమావేశము ముగింపబడిక మన్నే యిది యాదేశకాసనములలో చేర్చబడియుండదగినది. (మంత్రిసంఘము కిరతాశేష్యులు)

ప్రభుత్వమువారి విధాయకత్వము.

ఈకాసనములను గ్రంథస్థమొనరింపుట పార్లమెంటువారిని కోరుట యొక్కమని ప్రభుత్వమువారు నిర్ధారణచేసిరిగాని మరి పర్యటించు నెలవరకును మాత్రమిది అమలులోకిరావు. అప్పు టికిని యుద్ధము ముగియనిచో యుద్ధము ముగియవరకునుగూడ నవి యమలులోనికి నకుండును. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటువారి యెదుట బెట్టుచున్న సలహాగాక మరి కొన్ని సవరణలతోగూడి నీకాసనమును మరల పార్లమెంటు సమావేశమైన పిమ్మట ఈ అయిర్లాండు ప్రభుత్వపు కాసనము అమలులోనికి వచ్చుటకు కలుగుమన్న విశ్రామకాలముందు పార్లమెంటువారియొక్క ప్రభుత్వమునామే పెట్టెదరు. యుద్ధ పర్యవసానముగ గలుగుమన్న సవరించి యా సవరణకాసనము సర్వజనానుకూలముగ నిరకాసనము కాకాలవని భావించు

పనుచున్నది. (మంత్రివర్గము కోలాహలము.) అయిర్లాండు ప్రజలు చూపించుచున్న దేశభిమానమునబట్టి హోమరులు చట్టము నామోదించునట్లు అలెన్స్ట్రాప్రజలను బలవంతపెట్టుట యంతమాత్ర మాలోచనియుముగూడ గాదనికేనును నాలోడి నంత్రిముగూడ క్లిప్తాయపడితిమని దొరకేసమువారి ప్రతినిధిగా నేనీసభవాడెదుట నొక్కచెప్పుచున్నానని ఆస్పిక్తు ప్రభుత్వంత్రిచెప్పెను (మంత్రిలు మరల కోలాహలము.)

బోనర్లగారి ప్రతివాదము.

దేశానుకూలముగ నిరకార్యమేదైన నిష్పద్యోగర్ప బడునని నేను కలచియుంటిని. అట్టిదేదైన నొనర్చబడుటకదియే తగిన సుయము. మరెయికితిరణ మనకూలము కాబోదు. నామాన్యమునందలి సర్వదేశమలకును సమాచాలనా స్వాతంత్ర్యమునందలి కేంద్ర యేగ్గురణ ఒడదగునయ. నల్లెవులు చుటకలన సయిగ్లాండు విషమక్రమ సమామిత స్థానమునకు క్రంగిపోవుననియును అట్లగుటవలన నాచరణముగూడ చాల సులభమగుననియును నేను తలంచియుంటినిగాన ప్రభుత్వము వారు ప్రతికర్తుల కొంగన నమ్మిక వచ్చుటకు ప్రతికర్తుల దేశభిమానమే ప్రభుత్వమువారికి సాధనమాయెనుగాదాయని నేను కోపముతోడను విరోధభావముతోడను గాక దుఃఖముతో గ్రహించగలవాడనైతిని. (వినండివినండి అవి ప్రతికర్తుల పెద్దపెద్దకేలు- పొరవాటువారిచాటను మంత్రిల ఆగ్రహ వాక్యములు) దొరకేసమువారి కార్యాచరణము కేవలము న్యాయవిరుద్ధము. వారన్నమాట తప్పినవారగుచున్నారు. ఈకాసనము మరలపార్లమెంటు సభ సమావేశమగునంత వరకును నీలిపియుంచుటకు తగిన యవకాశమును సాగ్లమెంటు వారి యాచారాధికార వ్యతిరేకముగాకుండ నొనర్చబడు నొకకాసనమునకు ప్రతికర్తులంగీకరింప సిద్ధమగుచున్నారు. మరల సమావేశమగు పార్లమెంటుసభలో నీకాసనము చర్చింపబడుట కనుకూలముగ నప్పటికి యుద్ధముగూడ ముగియుట తలపించినచో యుద్ధారంభమునకు పూర్వమునకన్న ప్రభుత్వమువారి కప్పు డీకాసనమును చక్కగ విచారించుటకు తగిన యవకాశము చిక్కగలదు. ఆస్పిక్తుమంత్రి గారట్లు కోరినచో నీవిషయము పరిష్కరింపబడువరకును దేశమందలి యెన్నికలను నిలుపుటకు ప్రతికర్తులంగీకరించెదరు. అట్టియేర్పాటువలన ప్రభుత్వమువారికిని జాతీయవాదలకునుగూడ నిదివరకున్న స్థితికన్న మిక్కిలి యనుకూలమగు స్థితి చేకూరగలదు. అందువలన నాలస్యమగునటు నిజమేగాని కాలవిలంబములేకుండ కార్యానుసంధాన మసంభవము (ప్రతికర్తుల కోలాహలము.)

కాక నికాసనసంబంధముగ చర్చలో ప్రతికర్తు లేమియును కల్పించుకొనరు. నేను విరమించగనే వార్తందరు నీ సభాకాలముండి లేచిపోయెదరు. వారట్లుపోవుట కాసనమును నిరసించుటకును వ్యతిరేకభావమును ప్రకటించుటకునుగాదు. కానిప్రస్తుత సందర్భముననిట్టి విషయమును చర్చకుతెచ్చుట కేవలము మొరటుడనముగాని వారిందుకల్పించుకొని నంగీకరింపదు (ప్రతికర్తుల కోలాహలము.)

బోనర్లగారిటుల సవస్థపించి విరమింపగనే ప్రతికర్తులందరూ సభాస్థలిని విడిచిపోయిరి. పిమ్మట మంత్రివర్గము వారును అయిర్లాండువారును కిరతాశేష్యులు లానరించుచుండ జాతీయవాదులును మంత్రివర్గమువారును వారిస్థానముల నాక్రమించుకొనిరి.

జాతీయవాదుల విధాయకత్వము.

దొరకేసమువారి సలహావలన నెట్టిలాభములను గాని పొందుటకు జాతీయవాదులు సంసిద్ధులైయున్నారని నుడువుట యసత్వము. పార్లమెంటులో తానటికల నొంగిన ప్రసంగము నకింకొకదా క్లి నూచక మని ప్రతికర్తుల నాయకుడు నడిచియుండెను. కాని ఆందెట్టియనుములును కోరబడియుండనందున నది యిట్టి దెంతమాత్రమును కానేరదు. (మంత్రిసంఘము కలకలము.) అట్టిదొనరించిన సందర్భావసరమున మాత్ర మంగీకార నూత్తులు వినబడలేదు. అలస్థుల వాలంటీరుల కొనర్చబడిన ప్రార్థనము మాత్రమింకను నిలిచియున్నది. దాని నతడు మరియొకసారి నడివేసు తనదేశీయుల కందరకును వైస్యగ్రామమున నిలుచుట ముఖ్య విధియైయున్నదని జాను రెడ్మండు గారుపలకెసింపిరి.

కాసనము నామోదించుట.

కాసనమును గొనవచ్చుటకనుమతి నొసంగుటచే మంత్రి సంఘమువారును జాతీయవాదులును జయజయధ్యావరణ లానర్చుచుండ ఆస్పిక్తుగారు లోనికేని కాసనసత్రిమును గొని సభామధ్యమునకు వచ్చిరి.

పిమ్మట నా కాసనము లిగ్గరగ మొదటిసారి చదువబడనది. కిరతాశేష్యులు మిన్న ముట్టిచి. పిమ్మట ననిరోధముగ కాసన మామోదింప బడుటకు వలయు కావ్యక్రియ మంతయు జరుపబడినది. మూడవసారి చదువబడిపిమ్మట మంత్రిగారు పోబోవునపుడు మంత్రిసంఘము వారును జాతీయవాదులును ఒడవకుండి యజాధ్యక్షముల నొనర్చితిమి

ఆంధ్రవత్రిక.

ఆంధ్రనామ సం॥ కృత్తిక శు॥ ౮. లు

మంగళవారము

కృష్ణమండల సంస్కరణ సభ

23 వ కృష్ణమండలసభలో 23 జరిగిన సాంఘికసమావేశము అనేక విషయములుగా సంస్కరణ మయియున్నది. అగ్రాసనాధిపత్యమునహించిన ప్రొఫెసరు పి. లక్ష్మీనరసనాయకుగారు ఆన్ని సంస్కరణసభలకును సగ్రాసనాధిపత్యము నహించు సందరవంటివారు గారు. వీరు కొన్ని గుణముల దక్షిణదేశమున మహా సుప్రసిద్ధులు. సాంఘికవిషయములలో కేమి యితరవిషయములలోనెమి వీరి యంత స్వతంత్రాభిప్రాయముకలవారు మిక్కిలి యరురు. ఆయభిప్రాయములను వెల్లిబుచ్చుటయందును వీరియంతి విస్పష్టముగా వెల్లిబుచ్చునా రోతంతి నరుదు. ఈగుణములచే వీరు కొంతవరకు పాశ్చాత్యవ్యక్తికలవారను సహానుకూల సంపాదించియున్నారు. కాని మొక్క విషయమునాత్ర మందరు సంగీకరించి తీరవలసియున్నది. దేశముమొక్క హిందూత్వము సాంఘికజీవనపు నుగవస్థయు వృద్ధయవృద్ధకముగా జూడగలవారలకు తీవ్రసంపేదన యంకురింపకమానదు. ఆట్టిసంపేదనను జీవితములో నెన్నియోసంవత్సరములకొలది యనుభవించిన యభిమానులకు కొంత విమర్శాత్మకమలవటము విపరీతముగాదు. నాయకుగారు పాశ్చాత్య సాంఘికసంపేదలు, ప్రకృతికాస్త్రప్రహేలు, పౌరస్వత్వాదు మతవారమును చూచగొనినవారు. జీవితయంతయు సుత్రవిమర్శయూచే కడవినవారు. అప్రతిమానమగు నుత్సాహముకలవారు. ఉన్నవస్తువునున్నట్లునాత్రమే నిరూపించి శిష్యవర్గమునకు బోధింప వలవాటుపడినవారు. ఇట్టివా పలుకులను మొత్తముగా జూడిక నామాన్యముగా చర్చింప మొదలిడుట ఫలప్రదము కాజాలదు. వీరియపన్యాసమున ముఖ్యంతము మనదేశము బాగుపడవలయునని మనము ప్రపంచమునున్న దున్నట్లుగా ప్రకృతికాస్త్రదృష్టితో జూచి మతముపేరిటి పెట్టి పేదాంతములనన్నిటిని పోనాడి మనమేవిషయము నేవిధముగా వివేకించుచున్నామో ఆవిధముగా ప్రవర్తించవలయుననుట. మనయాదర్శములన్నియును భౌతికానుభవముల ననుసరించి యుండవలయు నేకాని నట్టి యాహాప్రపంచమునకు జేయుండరాదని వీరవాదము. నుతము మతమనుచు ఆధ్యాత్మికవిషయములకే సర్వస్వమును వియోగించుచున్నామని భ్రమచేచుచు లోకపరిణామమున కిత్వసరమగు రాజకీయ, సాంఘిక, వైతికేత్యాది నానాదన విభాగముల ప్రాముఖ్యమును సంపూర్ణముగా నలక్ష్యముచేసి ఆయలక్ష్యముచే లోకములోకముగా సున్నంతకాలము యథావిధిగ మనలను వెంటాడునీజీవనశాఖలయందు మహాదుర్బలులమై పూర్వవైధనమును దలంచుకొని యువ్విడులూరుచు ఆత్మహత్య గావించుకొనుచు ఆధ్యాత్మికాధి భౌతికములకు రెంటికిని జెడివచునలచు కార్యమునకు ద్రిష్టకుటకు ప్రొఫెసరు లక్ష్మీనరసనాయకుగారింటి విమర్శకులు మహామహాకారులని విశ్వసించుచున్నారు. వీరంద రగ్రాసనాధిపతులవలె సంఘసంస్కారమునందలి వివిధాంశములను నైత్తిమాపి యెప్పటిమాటలనే చెప్పికొనుచుండక మూలసూత్రములచర్చకు దిగుట మిక్కిలి

సమంజసము. వీరిననుసరించి మనయభివృద్ధికి మనకుత మద్భక్తముకావలయుననుట. మనసాధరకము మనాచార్యాధ్యైత మగుటచేత నింకను ప్రాధమికానన్ధయందున్నదట! వివాహము గ్రంథములలో ఆధ్యాత్మికమని వర్ణింపబడినను ముఖ్యముగాది జాతియందలి ప్రజయభి వృద్ధియగుటకును ఆయాభివృద్ధియగుటకును తమజా లుద్భవించుటకును తగిన సాధనము! పాశ్చాత్య నాగరక జాతులు ప్రపంచరాష్ట్రముల యన్యోన సంబంధములను గురించి మాటలాడుచోట మనవిషయమునే తలపెట్టక పోవుటకు మన జాతులతో సమానముగా నుండలేక పోవుటయే కారణమనియు నిజముగా మనము గౌరవము నాశించిన యెడల మనమును నభివృద్ధియగుటకు ప్రయత్నింప వలయుననియు ఈ ప్రయత్నములలో ప్రభుత్వముచారు, అనిర్బాధ సాంఘిక శాసనములకొనన్పి ణోద్బవనచ్యవనియు లక్ష్మీనరసనాయకుగారి యాశయము. మనదేశమున నిప్పుడు కాన్యదీక్షకుదగిన దార్శనికులు లేదనియు విద్యావంతులు దాని నలవడజేసికొనిననే తప్పదే శోకకారమొనర్చు నలరనియు నాయకుగారి ముఖ్య విమర్శపూర్వ మొకప్పుడు మన దేశమున నాగరకము విన్నముచుండెనా లేదాయను విషయము విచారించక నాయకుగారు మన నాగరకమును దూలనాడినారేయనియు మతవిషయము సాంఘిక విషయములను వేరుచేసి జీవితమును నడుపునవలసి యున్నదనిచెప్పక మనమంతిమే నశింపవలయునని సాహసించినారనియు దోషములను చూసిన చూడనచ్చును. కాని మొత్తముమీద లక్ష్మీనరసనాయకుగారి పెనుమమాటలు గూడ నన్యతములుగాననుట యెల్లరంగీకరింపవలసి యుండుననియే నాయభిప్రాయము. ఇకనగ్గిరిసిద్ధాంతములలో కాకటి రెండు విమర్శాములు గలవు. ఇంగ్లీషు భాషయందునుపన్నసింప దొరకొని వీరు దానికికారణముగ నొకచుక్కనగ్గత సిద్ధాంతముచేయునారైరి హైందవ జాతి యేర్పడుటకుముందు మనకొక సామాన్య భాషయేర్పడ వలెననియు నట్టిసామాన్య భాష యింగ్లీషే యగుననియుచు పక్షమించిరి. హైందవ భూమికి మొక సామాన్యభాష కావలయుననుట మేమును నెఱవకొను చున్నాము. ఆభాష ఇంగ్లీషేయగు ననుటనుగూడ మేముత వైపరీత్యమని యెన్నుటలేదు. కాని సామాన్య భాషయనిన వైతముదలుకొని రాజవరకును మాటలాడు భాషయని మాయాధముకాదు. ఈదేశమున నన్ని ప్రాంతముల యంగునుగల వివిధభాషా పుత్రులు చేసవచ్చు నయోగించుకొను భాషయని మాయాశయము. ఇంగ్లీషుగాని మరియేభాషకాని అంత మట్లుకేయవయోగ వడగలదుగాని దేశభాషల స్థానము నాకమించుకొన జాలదు. ఇంగ్లీషు దేశభాషయగు వరకు మేమింగ్లీషులోనే ఉపన్యసింతుమని కంకణముకట్టిన యెడల సంఘ సంస్కారాదికము లెవ్వరికొరకు నడువబడుచున్నవో వారికి వీనివలని లాభమే సమకూర జాలదు. మరల నెప్పుటియట్లు దేశము నిదురింప వలసినదే. సంఘ సంస్కార సభలును, సభాధ్యక్షుల యుపన్యాసములును చదివినేలన విశ్మయింతులు కావలసినవచ్చును. కావున నాయకుగారు తమయభిప్రాయమును మరియొకమారు విమర్శించు కొందురుగాక సంఘ సంస్కారము రాజకీయ సంస్కారమున కంటె ముఖ్యతరమనియు నీ సంఘ సంస్కారమున కాధారము భావవికా సమాకాపున నీయాధికృతయనియు వీరు నుచువునారైరి. భావవికా సములేకయే సంస్కారమునకును నూర్గములేదు. అన్ని సంస్కారములకును భావవికా సమే మొదటి సోపానము. ఒక్కసంఘ సంస్కారమున కేము దికలదని స్మరింప జేయుట సాహసము.

సాంఘిక రాజకీయ మతవిషయక వైతికాది యన్ని సంస్కారములును సంఘమునకే సంబాధించి వగ స్మరానలంబకము లయియుండుననిగాక విడి ముఖ్యమాయది ముఖ్యమాయను విషయ మిదమిద్దమని నిర్ణయించుట యెవ్వరికిని తగముగాదు. ఆయా సందర్భములలో నాయాకాలవిశేషములను పరిస్థితిప్రాబల్యమునుబట్టి మొక్కొకటి యెక్కువప్రముఖమగుచుండును. ఈయర్థమునే లక్ష్మీనరసనాయకుగారు తలపెట్టిని చచ్చుచున్నాడు. వీరితత్వవిచారమును వీరివిశేష భావములను నామోదించినను నామోదించకున్నను తుదకు నష్టదాయకముల నిఖండించినను వీరుత్సాహముమై సాంఘికాభివృద్ధి కిత్వసరమని పేర్కొనిన యుపాయ విషయమునమాత్ర మూర్ధదేశమంతయును ఆంధ్రదేశమనలేల హైందవభూమియంతయును సంతసముతో నేకీభవించుననుటకాత్రము నిజము. విద్యలేకవికాసమున్న. వికాసములేక యభివృద్ధిసహి. ఈవిషయమునుగూర్చియే లక్ష్మీనరసనాయకుగారు నిర్బాధించితప్రారంభవిద్యాపద్ధతి యీదేశమునకు ముఖ్యతమమనియు తదగ్గమును దక్షిణ ఆమెరికా రాష్ట్రములందువలె ఆంగ్లాదినుగములను ప్రత్యేకించిపెట్టి యుపయోగించవలసినదనియు వాదించియున్నారు. వీరిసలహా ననుసరించి సంఘసంస్కారసభ వా రీవిషయమున నొకతీర్మానము నంగీకరించియున్నారు. సాంఘికసమావేశము లో ప్రారంభించితవిద్యను ప్రశంసించుట కిదియే ప్రథమ తరుణము. అభివృద్ధియంతకును విద్యయే ముఖ్యాధారముకాన నన్నివిధముల సమావేశములును ప్రారంభించితనిర్బంధ విద్యావిషయమును ప్రశంసించకతప్పదు. ఇదియు దీప్రశంసలన శ్రేయముకాకమానదు. మన సర్వవికాసమునకును కారణభూతులయిన మనప్రభుత్వ లీవిషయము నాలోచించి సత్కరముగా లోకమాన్య గోకలేగారి బిల్లును చట్ట మొనర్తురుగాక యనియు మనప్రజ ఆమహాఫలమునందువరకు దానికి దీటుగు ప్రయత్నములను విడుచక యెనర్తురనియు నమ్ముచున్నాము.

బెజ్జయమునందలి పోరాటము మహారక్త పాతమున కాకరమయినది. మిత్రమండలివారు తటారేఖప్రాంతమున మిక్కిలి విజృంభించు చున్నారు. ఒక్కొక్కచోట వేసవేలుత్రుపులను హతముచేయుచున్నారు. నూర్లకొలది ఖయిదీలను కొనుచున్నారు. జర్నలును నీతిసేతామును వేసవేలు పట్టుకొనునట్లు చెప్పుకొను చున్నారు. వీరు న్యూపోర్టునువదలి దానికిను తీరమున కొంతదూరమున నుండు వెస్టాడికి పోవునారై నారు. ఈసరుదవివాదము తుముల సాకులనుగు చున్నది. కాని జర్నలులకు తావు దొరకలేదు. దిచ్చుముడి, న్యూపోర్టులకు షడ్యభామున జర్నలులు ఈసరుకాలువ దాటగలిగినారట. ఇప్పుడు తీవ్రసంగ్రామము న్యూపోర్టునకును లిమ్పునడికి మధ్యనగుచున్నది. అమీన్సునకుదుర్పునొకజర్నలుయధవివాహమును ప్రేంచి వారుపట్టుకొనినారు. మరియొకజర్నలు యధవివాహమువల్లనువై బాంబులువయించినదట, విశేషవస్త్రమేమియు కలుగలేదు. ఆగొను అడవికడ జర్నలుల పదాతి నేనలోని యొక్క భాగమంతయు సంపూర్ణముగా మిత్రమండలి వారిచే నశింపు నందినదట. నెయింటు మిహిలు ప్రాంతములందును మిత్రమండలివారికే కొంతయనుకూలముకలిగినది. పోలండు విషయములు మరల నంధకారము లోనికి జొచ్చు నట్లున్నవి. వార్తాను స్వాదీనము చేసికొని నామని జర్నలులవార్త. వార్తాకు వడమటి భాగమున నెంతో దూరముననుండు న్యూస్పాడినకు చేసికొని జర్నలువై

విరోధా మహాసంగమము.

ఇంగ్లాండు-స్థానములు.

బ్రిటీషు సైన్సు అధ్యయనములు.

లండను ఆక్టోబరు 26:—దోవరు: ఫోర్ట్ నైట్ ఆను బ్రిటీషు వారి బ్రిటీషు వారి బ్రాహ్మణులు జయంతి దినమున నడుపుతముగ పనిచేసినది. ఈ యుద్ధనాన పండ్రెండుగంటల కాలము ఎడతెగిన ఫిరంగులను కాల్పుచుండి న్యాయపూర్వ మిడిల్ కియ్యి పట్టణములకు నడుచును జరిగిన తేర్చుచుకొని యున్న కందకములలోకిని వారు ఫిరంగులను బెట్టుకొని యున్న సామలమిడితను కెయ్యిగండ్లను వేసింది తరము నుండి కెండుమైలు కదలిపోయి ఈ ఫోర్ట్ నైట్ ఆనునాన తీరమునుండి మూడుమైళ్ళదూరమున నున్న శత్రువుల కందక మాలపై ఫిరంగులను కరిపించింది. ఇదివరకెంత వేగముతో ఫిరంగి గుడ్డను ఇదివరకు మరదే యుద్ధనానమును వేసి యుండలేదు. సాయంకాలము ఆరుగంటలనండియు నానక శా నులు ఆహారములేకడే నెరిగిపోయింది. నానపై రిక్. ఆడిమిలో హుడ్డుగారి బావుటా యెగురుచుండెను. ఇది యెనర్జీన ఫోర్ట్ కిప్పుమీ వలన జర్మనుల ఫిరంగుల స్థాన మొకటియు ఇనుముకదిలి పాటుటకై వంతెన కట్టుకొనుటకు జర్మనులు సిద్ధముచేసికొని యుండిన సాధనసామగ్రియు, మందు సామానుకొనిపోవు చుండిన జర్మనుల పటాలమొక్కటియును రూపుమాపివి. జర్మనులంతట న్యాయపూర్వకముగా తాముకామించుకొనియుండిన స్థానమునుండివి పోవలసినవారైరి. ఫోర్ట్ నైట్ నానలో కొన్ని ఫిరంగులు నిమిషమునకు పదునాల్గు గుండ్లవలెనుగూడ వెలిగిక్కుచుండెను. నానకులు మిగుల నేపుతో చీలి నడవు మునుటచే దీనికి ద్వైతమియు తగుల లేదు. పోగవంతులను వేరుచు జర్మనుల విమానములు దీని వైకి రాబ్రయత్నించినవికాని, వానియన్నియు నిష్ఫలములయ్యెను. శత్రువులు న్యాయపూర్వకముగా వేసివేసి కదిలి పోయిరి. వారివైక్యులు నాల్గువేలు వాడుటైరి. ప్రదేశముం తయు మంటలతోను పోగవంతునిండి యుండెను.

బెంగాలు లాగ్యురుకటాలము.

అతి వైక్యులతో పోగవంతు.

లండను ఆక్టోబరు 26:—అధ్యయనములు: బెంగాలు లాగ్యురు అట్టి నడచిన ఇంగ్లీషు సైనికుడు ఒకడు బెంగాలు లాగ్యురు పటాలము యొక్క పరాక్రమమును గూర్చి కొన్ని విషయము లను చెప్పినాడు. ఏకోణున యుద్ధములోనో, ఏప్రదేశములోనో చెప్పలేదు. ఈక్రిందిసంగతులను మట్టుకుచెప్పినాడు:—ఒక నాడు శత్రువులు అన్నిప్రదేశములలోను మునసేసిన పడు చుండిరి. మన సే ఆలసి యున్న దని తలచి ఒక చోటరెండవపటాలములను శత్రువుల మునసేసినవైకి పంపిరి. జర్మను లు మునకందకములను సుమారు మంటకు నగముమారము వచ్చిరి. అంతకు క్రిందటికోణు యుద్ధరంగమునకువచ్చి బెంగాలు లాగ్యురు పటాలములోని హైందవసైనికులు జర్మనులను ఎదిరించుటకు పంపబడిరి. ఉత్తరపులుఇచ్చిన వెంటనే హైందవసైని కులు తూర్గివలెనెల్లిరి, మేమువారు వెన్నువన్ను ఉత్తాహ మును కలుగజేయు లేకలువేసితిమి. హైందవసైనికులు గట్ట ములపై వెళ్లి శత్రువులను ఎడమప్రక్కనుండివెల్లి జర్మను పటాలమును సమీపించి, వారిపై అగ్నివర్షమును కురిపించి దెబ్బకొక జర్మను సైనికుని చంపివేసిరి. జర్మనులుచెల్లాచెదరై ప్రాణములను దక్కించుకొనుటకు పారిపోయిరి. హైందవసైని కులు ఆరములు దూరము జర్మనులను తరముకొనిపోయి తిరిగివచ్చి సేవలొనరిరి. తిరిగిమేము పారినిజూచి ఉత్తాహ పూరితములగు లేకలువేసితిమి.

భారతీయ సైనికనిధి.

లండను ఆక్టోబరు 26:—భారతీయ సైనికనిధి సందర్భములో నిడినకు చేయబడిన వివరములను గురించి బ్రిటీషు ప్రతిక నొకప్రధాన వ్యాసము వ్రాయుచు నిట్లు తెలియజేయు చున్నది:—మనము యియ్యరగినంతవరకు భారతీయ సైనికుల లేవనకు. అటువేళుండ చేయుట విధానము. అట్లు చేయుట మన ప్రభుత్వభార్యయై యున్నది.

కొత్త ఉద్యోగములు

లండను ఆక్టోబరు 26:—ఇదివరకు హిందూజాతీయ సేనలో ఉండి నించువుచ్చుకొన్న మేజరుజనరల్ ఫాస్టెనుగారిని ఒకదవిజనుకు సేనానిగ నియమించిరి.

జెనరల్ వాన్ బ్రేవర్ చనిపోవుట.

లండను ఆక్టోబరు 26:—బ్రిటీషువారిలో “పోగ వైటు” అనునది న్యాయపూర్వకము జర్మనుల కందకములపై ఫిరంగులనుకాల్పించి. ఈఫిరంగిగుండ్లవలన జర్మనువరలగు వాన్ బ్రేవర్ గారు, వారియనత్తు పరవారముతోగూడ భయం మైరి.

హిందూ జాతీయ సైనికులు

ఇంగ్లీషు మెచ్చుకొనుట.

నోవ్, ఆక్టోబరు 26:—హిందూజాతీయ సేనలొచ్చిన విషయమై కల్పించుచు ఒక కలకలై నవాసీ బ్రుముబ్యూను బ్రిటికలో నొక లేఖను వ్రాసియున్నాడు. ఈ లేఖ సమావేశపద్ధతి యూరోపియన్ సేనల సమావేశమున కేవిషయము నను దీసిపోవాలను. మధ్యరాగములందు ఇంగ్లీషులో యుద్ధ ముచేయు నభిలాష యెంత అధికముగనుండెనో అంత ఇతరుల హిందూజాతీయముగనున్నది.

సేనా సన్నాహములు

కిచిన ప్రభుత్వవారి అభిప్రాయము.

లండను ఆక్టోబరు 26:—ఇదివరలో కంటే నిష్పాకు అధికముగా నైవీకులుగ తేల్చుకొనుటకును, వీని యుద్ధ విద్య యందు విశిష్టతలగ నొనర్చుటకును సేనాబులు చేయుటచేసి. “పటాలములను పూర్తిచేయుటకై ఇంకను వేలకొలది మన న్యాయులు గావలసియున్నాడు.” అని కిచిన ప్రభుత్వ చెప్పుచున్నాడు.

సర్ ఛార్లెస్ డ్యూగ్లెస్ మరణము.

లండను ఆక్టోబరు 26:—జనరల్ సర్ ఛార్లెస్ డ్యూగ్లెస్ గారు లండనులో చనిపోయిరి. వీరు 1912 సంవత్సరమునుండి ఇంగ్లాండులోని సేనలక ఇన్స్పెక్టరుజాతీయగనుండిరి. 1879, 80 సం. లలోబరిగిని ఆఫ్ గవర్నమెంట్ లోను బోయరుయద్ధము లోను అతివైక్యులగ పోరిరి.

జర్మను సబ్ మెర్చైను ముంచుట.

సిడ్నీ ఆక్టోబరు 26:—ఇండియాన్ టైమ్స్ వ్రాసినట్లుగా వై ప్రాయగారి క్రింది తెల్లగ్రామును పంపిరి:—“బాడగర్” అను బ్రిటీషు డిప్లొమారు హాలంకు తీరమున ఒక జర్మను సబ్ మెర్చైనును ముంచివేసినదని వాకాదర్శిధికారులు ప్రకటించినారు.

ఫ్రెంచిదొరతనము.

తిరిగి ప్యారిసువేరు ప్రయత్నములు

లాహారు 26:—సిరిల్ అండు మిలిటరీ గజెట్ పత్రికకు ఈక్రింది తెల్లగ్రాము వచ్చిరి:—

లండను ఆక్టోబరు 26:—ఫ్రెంచి దొరతనము కొద్ది రోజులలో బోర్డోనుండి ప్యారిసుకు వచ్చునని వదంతిగా నున్నది. ప్యారిసు నగరవాసులు ప్రతి సాయంకాలము భాష విషయిక పాటకములను ప్రదర్శించుచున్నారు.

జర్మనువిమానమును నాశనముచేయుట

లండను ఆక్టోబరు 26:—నిన్న ఒకజర్మను విమానము ఫ్రెంచిదేశము కందలి ఎమియస్సు అనుపట్టణముపై ఎగురుచుండెను. ఒకఫ్రెంచి విమానము దానినికొని నేలపై పడగొట్టికొని ఫ్రెంచివైమానికుల వైక్య సాహసములను మెచ్చుకొని పత్రికములు ఇయ్యబడినవి.

జర్మనులకు గొప్పనష్టము.

లండను ఆక్టోబరు 26:—ఫ్రెంచిదొరతనమువారు ప్యారిసులో ఈక్రిందివిషయములను ప్రకటించెను:—ఉత్తరప్రాంతు లోను, బెల్జియములోను జర్మనుసైనికులు చాలమందికన్నమై నట్లు పోయియున్నది. ఏనుడుకా! కొద్దిప్రదేశములో 1500 జర్మనుసేనగులు ఆగపడినవి. బ్రిటీషు, ఫ్రెంచిసేనలు నిన్న జర్మనులపై 600 మందిసైనికులను ఖైదీలుగపట్టుకొనినవి.

పరాసువారి ప్రకటన

సిద్ధిగతులు వృత్తికరముగ నున్నవి.

లండను ఆక్టోబరు 26:—ఫ్రెంచివారిచే ప్రకటింపబడిన ఒకప్రతిక యందెట్లున్నది:—మిలిటరీ సిద్ధిగతులు బహు

వృత్తికరముగ నున్నవి. శత్రుసేనలు విశేషముగ నచ్చిపడుచున్నందువలన, లాబెస్సీ ప్రాంతములందు కొంతజనుము పొందుటవలనను, నీయర్థ వింకిను చాలరోజులవరకు జరుగునట్లు పోయియున్నది. అయినప్పటికి పది పదనైదు రోజులలోగా చాలమభ్యుదయముగూర్చులు కలుగవచ్చును.

జర్మనుల ప్రయత్నములు.

ఈ సరునదిని పాటుటకై జర్మనులు బహుగాధనుగు ప్రయత్నములు గావించుచున్నారు. రాత్రింబకలు విరామము లేకుండ హుత్తిప్రముగా మట్టించుచున్నారు. ఈసరు లాకలను తెరచిపెట్టు జర్మనులు స్వల్పదీణము నిడితమై క్రైస్తవకొనిన గోతులమునికి పోయినవి.

దెబ్బయనల యుక్తి.

ఈ సమయమును దెబ్బయనువారు కెనెల్ గ్రాజు డి. జార్లెస్ సేనలలాడుచున్న వారిలో 1600 మంది భయపడి పట్టుకొనిరి.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన.

లండను ఆక్టోబరు 26:—ప్రస్తుత జగరమునందు నిన్న రాత్రి 11 గంటల కిట్లు ప్రకటించబడినది:—ఇది వరకు వలెనే ప్రస్తుతముగూడ యుద్ధము జరుగుచున్నది. న్యాయపూర్వకముగా వేధ్య తీవ్రముగ యుద్ధము జరుగుచున్నది. లిగ్నీపట్టణ మనకు, పశ్చిమమునకు, దక్షిణమునకు జర్మనులు, అంగ్ల పరాసు సేనలయిన పడి తీవ్రముగ పోరాడుచు వచ్చిరిగాని, వెనకకు కొట్టివేరు జరుగుచుండెను. ఆగ్లోను ఆయుధములకు వధ్య తెలియజేయ దగినంత విశేషమేమియు జరుగులేదు. అంగ్ల పరాసు సేనలు సాయుధసన్నకు వాయక్యభాగమునను, క్రయాను ప్రాంతమునను కొంచెము ముందుకు వెల్లిగిరి. న్యాయజానని ఉన్నత ప్రదేశములందు ఫిరంగులయద్ధము లిరిగినది. పరాసు కోట్ల మాన్యార్లు, బ్యూటెల్లు, వాయిస్ లి, పట్టణముల మీదగ, పోవునటువంటి మాన్యము కిరలోనుండిన మనఫిరంగి పటాలము స్వాధీనములో నున్నది. ఇవి జర్మనులు సెయింటు మిహిలు పట్టణముతో రాకపోక లొనర్చుటకు గల ముఖ్యమాన్యములలో నొక్కటియై యున్నది. ఆగ్లోనులోనున్న మాలేదు పట్టణమున కుత్తరమున నున్న ఆడివిలో జర్మనువారి కాల్పులకు పటాలమొకటి నిన్న పూర్తిగా నాశనము చేయబడినదని తెలియచచ్చినది.

జర్మను సేనను ఎందుకు తెరిమివేయలేకపోయిరి?

కలకత్తా ఆక్టోబరు 26:—ప్రేస్టు సెన్ పత్రికకు లండను విశేషురి ఈక్రింది తెల్లగ్రామును పంపినాడు:—ప్రాంతు హరిక తిరిగివేయ మంచివైనవలు 40 లక్షలు కలగునా? ఇది గాక లంగ్లీషుసేనలు సానోయ్యముచే యున్నవిగా? ఇంత సైన్యసేనలు వుండినాడ 15 లక్షల సైనికులుగల జర్మనుసేనను ఏకాణమువలన ప్రాన్సునుండి వెల్లిగొట్టలేకపోయిరి? ఫ్రెంచి సేనలకు కావలసిన యుద్ధసామగ్రి లేకపోవుచే దీనికి కారణము కుసాకులు, కుసాకుమందు కావలసినంతయున్న దని ఇరుకట్టుల వారు తలచిరి. ఫిరంగులు, ఫిరంగిగుండ్లు చాలవని ఇరుకట్టుల వారు తలచిరి. అని లండను బ్రిటీషుప్రతికయొక్క మిలిటరీ విశేషుడు వ్రాసినాడు.

జైలములు.

“అంటర్వ్యువై గొంతులు కాల్పుట”

బహుధనుకరము.

కొలంబో ఆక్టోబరు 26:—ఒకనాటిరాత్రి పట్టణము చీకటి నుయ్యమై యుండెను. వీధులు నిర్జనులుగ నుండెను. ఇంతలో నొక ఫిరంగిగుండు పట్టణముపై పడెను. వీధులు పురు పురు జనులతో నిండిపోయినవి. స్త్రీలు పిల్లలు, ఏళ్ళవయస్థులు ఎక్కడచూచినను అటు పరుగులువారు, ఇటుపరుగులై వారు, 15 నిమిషములు నిశ్శబ్దముగ నుండెను. తరువాత భయం, భయం భయం అనిఒకమాటుకాదు, రెండుమాటుకాదు. ముంహులు ధ్వని వివపడినది. ఈ ధ్వని తెల్లవారువరకు మోగుచునే యుండెను. తెల్లవారికి, తిరిగి రెండుగంటలు నిశ్శబ్దముగ నుండెను. ఫిరంగిగుండ్లు మోత తిరిగి ప్రారంభమైనవి. బహుధయంకరము. కొలంబోలోని ఫిరంగులు, ప్యారిసు లిల ఫిరంగులు, శత్రువులఫిరంగులు ఒకటేమోత. ఎచ్చట జూచినను తగుల పడుచున్న కొంపలు, నేనులునున్న మేడలు అంటర్వ్యు నగరము నగరమువలె నుండెను. ప్రాణ రక్షణార్థము పారిపోవు ప్రయత్న నిధులలో నిండిపోయిరి. ఒంటి నిండ గుడ్డలు లేని వారు కొందరు. ముసలివారికి చేయూరినిచ్చి తీసికొనివెళ్ళువారు కొందరు. ఎక్కడెక్కడ పారిపోవుచుండిరి. ఇంట్లోని అగ్ని

భద్రపరమకొనుటకు వ్యవధిలేదు. అన్ని భద్రపరమమునే సమయమున గుండుతగిలి ప్రాణములపోవునని భయము. ఫిరంగులు మ్రోగి, మ్రోగి ఒక్కమాటు హఠాత్తుగ అగిపోయినవి: అంటున్నవై జర్మనులు నలువదిగంటలసేపు ఫిరంగిగుండ్ల వర్షమును కురిపించిరి. 40 గంటలతరువాత సగరము వారివశమైనది. సగరవాసుల భయోద్రోహము వర్ధింపఁబడికాదు. సగరమును విడిచి పారిపోనివారు నేల సారంగములలో దూరిరి. కొంత మందికి గుండుముక్కుల దెబ్బలుతగిలినవి. కొటలపై జర్మనులు కాల్చిన ఫిరంగిగుండ్ల దెబ్బలుతగిలి పిథులవెంట తీసికొనిపోతుదయన్న జర్మనువైనితలన కాచినప్పడు భయము ఇనుము దొంచుచుండెను. తెల్లయినరాజుగారి ప్రవర్తనసేవలకు అవిలో త్యాహమును కలుగించుచుండెను. రాజుగారు సామాన్యమైన కుని దుస్తులనుధరించి, కందకములలోనున్న వైనికులలోకలసి భోజనము చేయుచుండెను. ఏమిచేయుటకు వీలులేనప్పుడు రాజుగారు సగరమున కదలివెళ్లిరి. అంటున్నవైవనులో రైలుఎక్కటకు వెళ్లికొట్టి అనేకులు జనసమృద్ధములో నూపిరితిరుగక పడిపోయిరి. ప్రాణరక్షకాగ్రము పారిపోవుచున్న జనులు రైల్వలో క్రిక్కిరిసిపోయిరి. బండ్లలో చీమదూరుటకు సందున్న చాలును. అక్కడ నలుగురైదుగురు ఇరుకుకొనిరి. కొంతమంది బడిలోకిఎక్కు. చక్కవైనిలచిరి. కొందరు రైలు బండికప్పుమీదపడుకొనిరి. కొందరు ఇంజనులో బొగ్గువేయు బండిలో ఎక్కిరి. అంటున్నవైవ ఈ ప్రకారము ముగిసినది.

జర్మనీ

జర్మను సేనలు.

వాని సేనాసలు.

లండను అక్టోబరు 26:— జనరల్ వాన్ క్లక్కుగారు ఎయినువర్డనే యున్నారు. యుద్ధములో కలిగిన మార్పులవలన మధ్యరంగమునను, ఎడమవైపునను పోరుచుండిన జర్మను సేన క్లక్కుగారి ఎడమవైపునకు జచ్చినది.

జనరల్ వాన్ బులో, బవేరియాయువరాజు, వర్తెంబర్గ ప్రభువు, వీరు మువ్వరకు జోనుకును సముద్రమునకును మధ్య నున్న సేనలకు నాయకులగు నున్నారు. వర్తె బర్గప్రభువుగారు తెల్లయములో నున్నారు.

వర్తెంబర్గ బౌంబులు

లండను అక్టోబరు 26:— ఒక జర్మను వైమానికుడు ఫ్రెంచి దేశమునందలి వర్డు పట్టణముపై నిర్భయముగా బౌంబులను వేసెను. ఒక బౌంబు ఒక ఇంజనీ వైకప్పును ధ్వంసము చేసినది. రెండవది ప్రేతపోతేదు. మూడవది మూజునదిలో పడినది.

వార్తా జర్మనులవశ్యమగుట.

లండను అక్టోబరు 26:— రష్యను పోల్వొందుకు ముఖ్యపట్టణమగు వాగ్నా తమచేతపడినదని జర్మనులు ప్రకటించిరి.

రుష్యా.

రుష్యావారి విజయము.

పెట్రోగ్రాడు అక్టోబరు 26:— దొరతనమువారి విధముగా ప్రవరించిరి:— రుష్యావారు క్రవారమునను, కనివారమునను, లోవీజ్, స్క్విర్స్, రాకాలను తుపాకిమొనలతో పోరాడి స్వాధీనము చేసికొనిరి. జర్మనులతోగలసి పారిపోవుచున్న ఆస్త్రియనులకు సహాయమువచ్చి తీరముగ పోరాడుచున్నారు. ఇదంతయు నడచిప్రదేశము. సాకోనదిమీదను, ప్రెజుమిల్ నకు దక్షిణమునను బహుతీక్రమగు యుద్ధము జరుగుచున్నది. ప్రెజుమిల్ నకు దక్షిణమున మనయెడమవైపు సేనలను తరుముటకై ఆస్త్రియనులు ప్రయత్నించిరిగాని వారి ప్రయత్నము నిష్ఫలమైనది.

రుష్యాజర్మనీలయుద్ధము

లండను అక్టోబరు 26:— పెట్రోగ్రాడు. జర్మనులొకను ముందు వెనుక చూడకుండ పారిపోవుచు నేయున్నారు. సోవాను భోక్ యెద్ద జర్మనులు తమ సానులలోనుండి, రష్యనులు మీదపడకుండ చేయజూచిరిగాని, చాలవస్తువుతో వెళ్లగొట్టబడిరి. జర్మనులు లోడ్లును వదిలివెలి పోవుచున్నారు.

ఆఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా కలవరము.

లండను అక్టోబరు 26:— దక్షిణ ఆఫ్రికా దొరతనము వారు ఈక్రింది విషయమును ప్రకటించిరి:— దొరతనముపై తిరుగుబాటుచేసిన కర్నల్ మాంట్యు తన సేనసంఘము తీసికొని వెళ్లి కిమోనుపై పడెను.

కిమోనుకోటలో నున్న దొరతనమువారి సేనలు కొంత వైనికులు సాహాయ్యము వచ్చువరకు మార్జిట్టు సేనకు సందు ఇయ్యక పోరుచుండినవి. ఇంతలో దొరతనమువారి సేనకు సాహాయ్యము వచ్చింది. మార్జిట్టు సేనను వెనుకకు కొట్టివేసిరి. దొరతనమువారి సేనలో స్వల్పవస్త్రము వట్టుకు కలిగినది. దొరతనమువారి సేన అతిపరాక్రమముగ పోరినది.

సింహా

తొల్ల ఎగువనలి నిషేధించబడుట.

సింహా అక్టోబరు 26:— ఈదిగువ రేవులకు వచ్చివిగా నుండు గొడ్డుచర్యములు, మేకతోట్లను ఎగువలిచేయువాడదని ఇండియా గజట్టు నిషేధించుచున్నది:— బ్రిటిషుదీవులలోని రేవులు, వాల్చికుసుముద్రమునందున్నవి లెప్ప తక్కిన రష్యను రేవులు, ఫ్రెంచిరేవులు, స్పెయినురేవులు, పోర్చుగలురేవులు, ఈ రేవులుకాని, యూరోపులో నుండునట్టియు, మధ్యధరా సముద్రమునందుండునట్టియు, నల్లసముద్రమునందుండునట్టియు, రేవులకు పంపకూడదు.

విదేశములకుంపు టెల్లిగ్రాములు.

సింహా అక్టోబరు 26:— ఈ టెల్లిగ్రామును ఇండియా స్టేటు సెక్రటరీగారు పంపిరి:— అక్టోబరు 24 వ తారీఖున ఇంగ్లాండు పోస్టుమేస్తరు తనరలు ఈ క్రింది విషయమును ప్రకటించిరి:— ఈ సంవత్సరము జూలై 1 వ తారీఖు పూర్వము రిజిస్టరు చేయబడిన టెల్లిగ్రాఫ్ అడ్రెసులు, అక్టోబరు 26 వ తారీఖునుండి ఒక్కచిరునామాలకు మట్టుకే ప్రయోగింపవలెను కాని, టెల్లిగ్రాము పారముమీద చేయు దస్కతులకు ఉపయోగింపరాదు.

(ఎ) బ్రిటిషుపాలనలో నున్న ఒకదేశమునండి మరియొక దేశమునకును, ఈజిప్టుకును, బ్రిటిషుపాలనలోనున్న అన్ని దేశములకును ఈజిప్టుకును, మనస్సేహితల తాలకలో నున్న దేశములకును, వైనియమును రించును. ఆమెరికా సాయుక్త రాష్ట్రములకుంపు టెల్లిగ్రాములకు. ఫిలిప్పీన్ ద్వీపదాళాని, చిరు నామాదారుగాని, యూరోపు నివాసియై యుండకూడదు. పంపేవాడు, చిరునామాదారుకూడ యూరోపు వాడగుట యుండరాదు. అట్టివారికే వైనియము స్వీకరించును. బ్రిటిషు దేశములనుండి మనస్సేహితల దేశములకును, ఆమెరికా సాయుక్త రాష్ట్రములకును పంపు టెల్లిగ్రాములలో చిరు నామాత్రాగ వ్రాయక రిజిస్టరు చేసిన టెల్లిగ్రాఫు అడ్రెసు మట్టుకు వ్రాయవచ్చునుగాని టెల్లిగ్రామును పంపువాడు మట్టుకు చిరునామాదారుని సంపూర్ణముగ అడ్రెసు టెల్లిగ్రాఫు అక్కినుపాటికి లెంపవలెను. ఈ నియమ అడ్రెసు టెల్లిగ్రాము చేయబడదు. ఇక్కడనుండి కొట్టిక టెల్లిగ్రాము పోవుటకు టెల్లిగ్రాఫు పరిశోధకుడువుండి ఫరాని టెల్లిగ్రాముయొక్క నిండువేరు కాకరెనని అతని ఇష్టమేలే అడుగవచ్చును.

కలకత్తా కార్పొరేషన్ అప్పు.

సింహా, అక్టోబరు 26:— కలకత్తా కార్పొరేషన్ వారు 15 లక్షలు అప్పుపుచ్చుకొనుటకు దొరతనమువారు అంగీకరించిరి.

కలకత్తా.

ఎమ్ డెను యుద్ధనావ దురాగతము.

చిల్ కానాస్టీమరు ఉద్యోగిత సంభాషించుట. కలకత్తా అక్టోబరు 26:— బ్రిటిషుకెండియను స్టీము షేపింగును కంపెనీవారి చిల్ కానా స్టీమరుయొక్క కెప్టెను, మరియితర ఉద్యోగులు కలకత్తాకువచ్చిరి. వీరిలో నొక యుద్యోగితో మాట్లాడిన సందర్భమున నిట్లుచెప్పెను.

మంచివేయబడిన స్టీమున్నట్టికెం పైను ట్రాలియను అను స్టీమరుమీది సరకుచాల భరితయినది. ఈస్టీమరు లన్ని టినిగురించియు ఎమ్ డెనుకు పూర్తిగ తెలియను. ఎమ్ డెను యుద్ధనావమీది ఆఫీసురు మంచివేయబడిన స్టీమరులలోనొక దానిమీదకువచ్చి ఇంకనుమాడు స్టీమరులను మంచివేయవలసియున్నదని తెలియజేసిరి. ఏయే స్టీమరు ఎప్పుడువచ్చునో సరిగ చెప్పిరి. వీరు ఊహించి చెప్పిన సంగతులన్నియు సరిగ నున్నవి. వీరు మంచి ఆరోగ్య స్థితియందును ఉత్సాహముగను యుండిట్లు కనుపడిరి. జర్మను దొరతనము వారిచ్చిన యుద్ధ రువులను నెరవేర్చక తీరనందున తామిట్లు చేయవలసినచ్చినదని వీరు లెక్కలేని ఊహాపలు చెప్పకొనిరి. ఈ స్టీమరుల మీదనుండిన ఆహారపదార్థములను సంగ్రహించు కొనుటకు

మంచి జాగ్రత్తపడిరి. శీతాధిక్యమునకు లోబరచుటకు నిలుప చేయబడు మాంసపు దప్పాలు, ఆ స్టీమరులలో నుండివచ్చు యే స్టీమరుమీద వైనిదొరకు నను యాశతో నిటీవల సాహసించి దక్షిణ సముద్రములో తిరిగి వీరుచెప్పిరి. చిల్ కానా మీదనున్న సరకును ఎమ్ డెను లోనికి యెక్కించు కొనుటకు ఏడుగంటలు పట్టినది దీనివల్ల 4 గొర్రెలుండినందునకు చాలసంతసించిరి ఎమ్ డెను నానయొక్కగురి అంతపాగుగలేదు. ట్రోయిలసు స్టీమరును మంచి టకు 4 గంటల 55 నిమిషములుపట్టినది. బొగ్గుస్టీమరులను పట్టు కొనుటవలన ఎమ్ డెనుమీద 14 వేలటల్నుల వేల్పుకపుజాగ్గు యున్నది, ఇది 13 మాసములవరకు వచ్చును.

సిటీ ఆఫ్ మార్సెల్లు స్టీమరు.

కొలంబో సురక్షితముగ చేరుట.

కలకత్తా అక్టోబరు 26:— సిటీ ఆఫ్ మార్సెల్లు అను స్టీమరు కడచిన ఆదివారము నాడు సురక్షితముగ కొలంబో రేవునకు చేరినది. దీనిమీద 180 మంది ప్రయాణికులున్నాడు. వీరిలో చాలమంది కలకత్తా వెళ్లుచున్నారు. ఇదిసురక్షితముగ రేవు చేరునా లేదామని కొంత ఆందోళనము కలిగినది. ఇక్కడిది సురక్షితముగ వచ్చుటచే దీనిమీద నుండినవారి బంధువులు మున్నగు వారికి, అలబడి లేకుండును. ఇది 31 వ తేదికి కలకత్తా చేరవలసియున్నది.

బర్మా

ఎక్స్ ప్లొజి ఇనస్పెక్టరుమాత్య.

రంగూను అక్టోబరు 25:— ఎక్స్ ప్లొజి ఇనస్పెక్టరు జే. పోస్టరు అనునతడు రంగూనుకు కొద్దిదూరములో నుండిన మాహల్వాగనుయెద్ద నిన్న సాయంకాలము ఒక చీనాదేశ యునివలన చంపబడెను, పోస్టరుగారి వయస్సు 23 సంవత్సరములు. చీనాదేశీయుడొకడు కాసనవిరుద్ధముగ సారాయి దుకాణము నొకదాని పైట్టెను. వీరు దీనినిశోధించి కొండ రివో వానిని వెంటబెట్టుకొని పోలీసు స్టేషనుకు వెళ్లుచుండెరి. ఈతడు కాసనవిరుద్ధముగ సారాయిదుకాణమును పైట్టి హత్యమును విక్రయించు చుండెనని ఎవరోచెప్పిరట. వీరివెనుక చాలమంది చీనాదేశీయులు వచ్చుచుండిరి. ఈమాటలువీరికి విశబడెను. అంతటినెవరో 'కొట్టు కొట్టు' అని కేకవేయగా తీక్షణ యనునతడు క్రాంతినొకబాడుచూచి పోస్టరుగారిని క్రింతవద్ద గొట్టెనట. బర్మాదేశీయులవలె వేషములువేసికొనిన యిద్దరు చీనాదేశీయులు పోస్టరుగారిమీదపడి నాలుగుసారులు తొడిచిరి. వీరు వెంటనే పట్టుకొనబడిరి. నేలమీద పడిపోయిన పోస్టరుగారు తమపిస్తోలును, వీరిలో నొకనినిమీదకాల్చిరి. తేలిమీద దెబ్బతగిలినదట. వైద్యులు రాకమునచే పోస్టరుగారు మృతిపొందిరి. వీరు రంగూను వాలంటీరు పటాలములో మాడు సంవత్సరములనుండి, పనిచేయుచున్నారు.

బొంబాయి.

మధుపాననిషేధసభ.

కొన్ని ముఖ్యమగు తీర్మానములు.

కరాచి అక్టోబరు 25:— సింధులో జరిగిన దేశీయ మధుపాననిషేధసభలో తీర్మానములు చేయబడినవి:— సిగ్గి, తాత, కాలలయందును, అంగ్లేయపాతకాలలయందును, పరింతజకు పుస్తకములలో వత్తువస్తువుల అంశములనుగూర్చి కొన్ని తాతములు వ్రాయబడవలయును. మత్తుపదార్థములవలన నష్టములను చూపునిమిత్తమే నిషేధితకాలకును నొక మేజిస్ట్రేటులంతయును, కొన్ని బొమ్మలను నియంత్రించును. వివాహములు మున్నగు శుభకార్యములందు మత్తువస్తువులనుపుచ్చుకొనగూడదు. త్రాగుబోతులగు బ్రాహ్మణులచే నేవిధముగ కర్మలను చేయించుకొనగూడదు.

సిమటపాలు.

బొంబాయి అక్టోబరు 27:— పి. అండు ఓ. కంపెనీ స్టీమరు ఆరెబియా, 10 వ తేది సిమటపాలువేసికొని శుక్రవారము ప్రాచీన 8 గంటలకు బొంబాయిచేరును.

ఆనరచిలు క్షామహిల్లు.

బొంబాయి అక్టోబరు 26:— అనారోగ్యముచే నెల్లవు దీసికొని ఇంగ్లాండునకుపోయిన ఆనరచిలు క్షామహిల్లుగారు తిరిగి బొంబాయికివచ్చి తమఉద్యోగమున ప్రవేశించిరి.

హాలిగోలాండు

జ్యోతిషశాస్త్రమును ప్రతిపాదించుచున్న వారమున నున్న ద్వితీయమునాడు హాలిగోలాండునందు నిలుచును. ఈనడుము కొన్ని సంవత్సరములనుండి జన్మము లీద్యవములనుగూర్చి చాల శ్రద్ధగానియున్నాడు. దక్షిణముననున్న భార్యమును ఉత్తరపు కొట్టిననున్న నిల్వగోను బలమైన కోటలున్నవి. భీరంగులనునున్నబడియున్నవి. సాకాదశము నధికముగ కలిగిన (ఇంగ్లాండు) దేశములో యుద్ధములకుపాల్గొనినపుడు తమ సాకాదశమునురక్షింపగ నిలువదగిన దృఢముగా ప్రాకారము నా ద్వీపమునా మందంతటను నిర్మించుటకు వారు నిశ్చయించిరి. వారిటాల్మిన్సను అంతర్జాతీయములను యుద్ధనావలసన్నిటిని గూడ వీ ప్రాకారమునకుగల చేర్చి యనుకూలసమయము తటస్థించుటకు పగతురైన బదవలెనని వారిసంకల్పము. రష్యా జాతీయ యుద్ధము జరిగినదిమొదలు జన్మములు మందుగనలను వెల్లువనినధికముగూర్చిరి. అద్యవసమానముననున్న సముద్ర కాళులన్నిటియందును వారు మందుగనలను విశేషముగ పెట్టి యుంచుచు. ఈమరుగనలపరిష్కారకారి యగునొక యుద్ధోగి కూడ గలడు. అతడు అడ్మిరలులినదముగలిగి యున్నాడు. యుద్ధములకుపాల్గొనినచో ఇంగ్లాండు దేశపు సముద్రతీరమునందును బాల్టికు సముద్రమునందును దోహద జలసంధియందును కేముముఖ ద్వారము భార్యరేవుమొదలగునన్ని ప్రదేశములలోను మందుగనలను పెట్టెదమని జన్మనీలో 1906 సంవత్సరముననే సాకాదకారులు ప్రకటించియున్నారు. మందుగనలను సముద్రమున కేయునట్టి ప్రత్యేకపు నాకలనుగూడ జన్మనలే మొదలు నిర్మించియున్నారు. సముద్రతీరసంరక్షణ సాధనసంపత్తికలతకును హాలిగోలాండులోయత్నత్రిస్తానముగ నున్నది. అద్యవసమానముగూడ సముద్రతీరమునకు మధ్య భాగముననే కలదుగాన నేకొనకేమి యపాయము జరిగినను మధ్యభాగమును మాత్రమెన్నికలములకైన నోర్చి సురక్షితముగ నుంచుట వారికత్యవసరముగాన టార్పెడోలు అంతర్జాతీయములు, వాయువిమానములును నిలుచుటకు సురక్షితముగా నోడలరేవుగా దానిని చేయుటకు వారు తమకేక్రీసంతయు వినియోగించియున్నారు. అద్యవసము కక్ష్యపాపమునకు 44 మైళ్లదూరమున నున్నది. ఎల్చుముఖద్వారము నాద్యవసము సంకక్షింతుట లేదుగాని ఎల్చుముఖద్వారమును రంరక్షించునట్టి అంతర్జాతీయములు టార్పెడులలోనుగల పెద్దనాకాదశమున కది యాక్రయముగ నున్నది. అసాకాదశము రేవులద్వారమును రక్షించుచున్నది. అద్యవసము త్రికోణాకృతిగానున్నది. వైభాగము చతురముగనున్నది. ప్రక్కలు జలమధ్యమునండి 180 అడుగులవత్తున వైశాల్యమున్నది. వైభాగమునకు పోవలసిన పెట్లనెక్కిగాని దోలీవిదగాని లేక యుద్ధపరికరములు కొని పోవుటకేర్పరుపబడిన వంతుగానున్న తూముగుండగాని పోవల యాడు. అద్యవసము విస్తీర్ణము 352 గజములు మాత్రమే. అచట జనసంఖ్య 2500 మాత్రమేగాని దేశసంచారులు వచ్చు కోజులలో నదివరకున్నవారు గాక మరి 30 వేలమంది హొచ్చుగా నుందురు. అద్యవసముచుట్టును లోతు మిక్కిలి తక్కువగా నుండుటయునది యొక్కట మాత్రమే దానికి లోటుగా కనబడుచున్నది. దానికి 2 మైళ్లలోపునకు యుద్ధనావ లేవియును రాలేవు. కైజుగారయినను సువైభవముగ యుద్ధనావనై నెక్కి రేవులోనికి రావలెను. పెద్ద యుద్ధనావ మొదలుండి మరియొక చిన్నపడవ నెక్కి రేవులోనికి రావలసి యుండును. 1907 మొదలు సమీపముననున్న మరికొంతభూమినిగూడనాక్రమించుకొని దీనికిలియున్నారు. అదికూడ మొదటి ద్వీపమంత పెద్దదిగా నుండును. లేలికడల గుంపు దీనిచాటుననే నిలిచియుండును. ప్రాకారములు చాల కట్టముగ నున్నవిగాని దూరమునకు నెత్తుగానున్న ఉక్కు కంఠములతప్ప మరియేవియును కనబడవు. వానికిద్వారములు క్రిందనుండును. అవి ఆంధ్రయదేశపు ప్రాకారములకు విలక్షణముగ నుండును. అద్యవసమునకు వారందరును గూడ 6 గంటలలోపున విడిచి పోవలసినవాగుగా నుండును. బహుశా యీ యుద్ధము ప్రారంభించిన పిమ్మట వారి నీసాటికి లేవగట్టియే యుండురు. హాలిగోలాండు సముద్రమునోటిలో నెప్పుడో యొకనాడు పడిపోవునని కొందరనెరుగుగాని సముద్రముపొంగి దానిని ముంచివేయునట్లు ప్రయత్నింపవచ్చునుగాని చాతావరణ స్థితి మాత్రమత్యంత భయంకరముగా నున్నది. చాతావరణమందలి విచిత్రకేసలన కొండయంతయు విడిపోయియున్నది. అవిడి ముక్కలగు కొట్టుకొనిపోవు పని మాత్రమే సముద్రము చేయుచుండును.

వృత్తాంతలేఖలు

తునివార్తలు.

(మా విలేఖకునియొద్దనుండి)

కాలనీతి.

తుని ఆక్టోబరు 20:—వర్షములు వెనుకపడినవి. ఎండలు మెండుగానున్నవి. ఇంతవరకు వరిచేలు బాగుగనే యున్నవి. చలిప్రారంభించినది. పెరకచేలు ఒకవిధముగ నున్నవి.

రామానుజ పుస్తకభాండాగారము.

ఈనెల 18లేదని శ్రీరామానుజ పుస్తకభాండాగారము యొక్క ప్రథమవార్షికసభ శ్రీతునిరాజావారి ప్రాసాదులలో సమావేశమైనది. రాజమహేంద్రవర వాస్తవ్యులుగను శ్రీయుత చిల్లమూర్తి నరసింహముగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. వెక్కండ్రసభ్యులచేసభయంతయుక్రీకృతీయించెను. స్వాగతోపన్యాసము అయినదివరకాద్యదర్శి ప్రథమ వక్తర కార్యక్రమమును విపులముగా వివరించి పుస్తకము రూపముగ నచ్చొత్తించబడిన యాకార్యక్రమమును సభ్యుల కందరకునుయచ్చిరి. పిమ్మట శ్రీయుత భమిటిపాటి న్యాయ నారాయణ కాశ్మీగారు “భాండాగారము లప్రయోజనమును గురించియు, మరణాంత్యక్రీకృతీకవిరాజ వత్సవాయ నీలాద్రి రాజుగారిచే “ఆంధ్రభాషా ప్రశంసనుగూర్చియు, శ్రీయుత గుంటూరు సీతారామ దీక్షితులుగారిచే “జాతీయవిద్యనుగురించియుబహుచక్కగ నుపన్యసించబడినవి. బాలికాపాఠశాలలోపాధ్యాయులును బాలరావుగారు జాతీయవిద్యనుగురించికొంతసేపు మాట్లాడిరి. తదనంతరము అగ్రాసనాధిపతిగారులేచి తమసహజ గాంభీర్య మృదుమధుర వచనములతో సభ్యుల నానందాంబుధి వోలలాడించిరి. పుస్తక భాండాగారముల ప్రయోజనముల నన్నింటిని మంచి యుపమానములతోడను, నీతులతోడను తెలిపి ప్రస్తుతకాలముందు మనభావకు గల్గుచున్న మార్పునకు చాలవరకు తోడుపడగల వీభాండాగారము లేయని సభ్యులు తమంతట తామే యోచనచేసికొను నటుల నుపన్యసించిరి. పిమ్మట ప్రాధానము స్వామిగారు తమ ఊలపాటాపటుత్వ గరిమచే సభవారి సంతోషులగావించిరి. కార్యదర్శిస్వస్థవచనములతో సభముగిసెను.

సికింద్రాబాదు వార్తలు

(స్వర్ణవిలేఖకుని యొద్దనుండి)

కాలమానము

సికింద్రాబాదు ఆక్టోబరు:—ఈప్రాంతముల నెండలు మిక్కిలి తీక్షణముగా గాయుచున్నవి. దాదాపుగా వేసవి కాలపు తైక్షణ్యమును బురుడించుచున్నయవి. ఈసంవత్సరము చలిలేనలేదని చెప్పవచ్చును. సాధారణముగా దీపావళిపండుగ నాటికి చలిముదురుచుండెడిది. సీతాఫలము లిదివరకు పుష్కలముగా నుండవలసింది. ఇప్పుడిప్పుడే రామొదలిడినది.

దీపావళిపండుగ

ఈయేడు దీపావళిపండుగ యుత్సవము లంత విశేషముగా జరిగియుండలేదు. ఏకారణముననో యీ యుత్సవములు రానురాను తగ్గిపోవుచున్నవి. ఈసంవత్సరము బహులలో విశ్వయసునకు వచ్చినవివిధరకముల ‘దీపాకాయలు’ పాఠసభగా నుండెను. కారణము యుద్ధముచే శ్రోతృగ్రుగుతులు రాకపోవుటయగునో తెలియదు. పోయినయాదివారము నాడు జరుగవలసిన గొప్పగొప్ప పల్లికు ఆద్రెసులు, దివ్య జ్ఞానో ఉపన్యాసములు వల్లెరాలు అదిగను పండుగ యైనందున ‘బర్రరఫ్’ అయినది.

మహా బూకాలేజి

ఈయూనిలోని వైకాలేజి ప్రధానాంశ్రోపాధ్యాయులు గాని బ్రిన్సిపాలు ఆసగ్రాప్రధానోపాధ్యాయులు గాని యంతవరకు నియమింపబడలేదు. ప్రధానోపాధ్యాయులుగా యూరపియ నొకరు నేమింపనుచురనియు, గుంటూరునుండి మరాఠా-రా-శ్రీ, రాయసం వెంకట (పుడుగారిని రప్పించుచున్న) ప్రధానాంశ్రోపాధ్యాయులుగా, ప్రస్తుతము సహాయాంశ్రోపాధ్యాయులుగా నున్న శివపురపు వీరభద్రయ్యగారిని నేమింతురనియు ప్రతీతులు గలవు. ఆంధ్రోపాధ్యాయ పదవికి రాగోరు అర్హి దార్లందరిని, నొకపరీక్షకు లోబరచి అందువలన ప్రకటముగాగల వ్యవహార పాండిత్య విశేషములను చక్కగా చరిత్రించి, యుక్తము లయినవానికి దత్తవది, నొసంగినచో కాలేజీలో నాంధ్రభాషాభివృద్ధికి తోడ్పడిన వారగువరని నూచింప సాహసించుచున్నారము.

వైశ్యయవజన సంఘము.

ప్రకటన పత్రికల ప్రకార వివాదమును చిరకాలము క్రిందటనే నెలకొల్పబడినది. ఈ సంఘమువారి ప్రధానోదేశము, ఇదివరకు మేమునుకొనినట్లు గాక, కేవల మొకపుస్తక పత్రికా పథనమందరమును స్థాపించుట మాత్రమేయెనట్లు తెలిసినది. ఈ సంఘమువారి యుద్దేశ మొకపుస్తక పత్రికా గారమును నెలకొల్పుటయే యైనచో నది ప్రయోజన కారి కాజాలదు. వీ శివుస్తకపత్రికకాలతోబాటు తమ సంఘాభివృద్ధికొరకు మరిన్ని యభివృద్ధి మార్గములను సహితమవలంబించ వలయునని మాయభిప్రాయము.

జూబులు.

సముద్రయానము గుంటూరు.

అయ్యో,

సముద్రయాన విషయమైన శుభస్య గుంటూరులో జనాంగీకార మయినదనే చెప్పవలసియున్నది. దీనికి గుంటూరు వక్తిగ్లు వందనీయులు. రెండుమాసములక్రిందట నిక్కడ ప్లీడరులలో నొకరుగూ పాటిబండ్ల న్యాయనారాయణగారింటిలో వివాహము జరిగెను. వెండ్లకొమారుడు దశరథరామయ్యగారు. వీరు డక్షిణలో విద్యాభిగానుండి జూలైమాసములలో తిరిగివచ్చిరి. వీరువచ్చినపుడు స్వల్పమయిన ప్రాయశ్చిత్తము జరిగినది. మాగుంటూరు ప్రముఖులలో నొకరుగూ కొండా వెంకటప్పయ్యగారును, వైకాకోట్ల వక్తిగ్లు నేచిరాజు మామ మంతరావుగారును సీతాపతిరావుగారును సదరు వెండ్లకిందులను. దశరథరామయ్యగారి శుభక్షిత నారగించిరి. ఇటీవల నిందువిషయమై కొన్ని యభిప్రాయభేదములు కలిగియున్నను నీనెల 8వ తేదీన ప్లీడరు కొంపల్లి కోటిలింగంగారి యింటిలో జరిగిన వివాహపు విందులలో తగాదాలుచాలవరకు పరిష్కారమైనవి. వైనజెప్పినముగ్గురు పెద్దమనష్యులును భోజనమునకు బిల్లుబడిరి. వారి సహపంక్తి భోజనములేయుటకు నెవ్వరు నాజేపించలేదు. ప్రాయశ్చిత్తము చేసినను పనికిరాదని పుత్రికామూలముగ వాగ్దాదముజరిపిన యేకా రామయ్య పాక యాజిగారుగాని నియోగి బృందములో నగ్రగణ్యులవహించిన గోవిందరాజుల వేంకటకృష్ణనారాయణగారుగాని, వారిమధ్య ప్రకాశంగారిలో సహపంక్తిభోజనము చేసిన గోవమునకు వారి మేనమామను గుడిలోకి సహో రానియ్యని శ్రోత్రియగ్రేవరులచే నిండియున్న కొత్తపట్టణ సమీపముననుండు అల్లూగు పురవాసులగు లింగధాతులుగాని చురెవరుగాని వైవాతో భుజించుటకు నాజేపించలేదు. భోజనముకు బిల్లుబడ్డచాహ్మి గుండెవగుగాని యిందువిషయమై యాజేపణము చెయ్యలేదు. దశరథ రామయ్యతోడిగారిని సోదరుడు సీతారామయ్యగారిని పాటిబండ్ల న్యాయనారాయణరావుగారిని నేలకో కోటిలింగంగారు భోజనముకు బిల్లులేదు. వీరుచేసిన పాప మయినను దశరథరామయ్యగారితో సహపంక్తిభోజనమొకదా? వెంకటప్పయ్యగారు వగయిరా పయన నుదాహరించిన ముగ్గురును సముద్రయానముచేసినవైన దశరథ రామయ్యగారితో సహపంక్తిభోజనము చెయ్యలేదా? పయన నుదాహరించిన సహపంక్తిభోజనముచేయుటలోగోవము లేనప్పు డట్టివారందరేల బిల్లుబడలేదోయను సంశయముమాత్రము నామనస్సును బాధించుచున్నది. ఇదియొకపొరబాటు అయ్యుండవలెను. ఇంకొకగొప్పవానియింటిలో కార్యమువచ్చినప్పు డీపొరబాటు సవరించుకొనబడుననియే నానన్యుకము.

సంఘసంస్కరణాభిలాషి

ఒకన్యాయశాస్త్ర విషయము.

సింధుకోర్టువారి తీర్మానము.

కరాచి ఆక్టోబరు 26:— అపరిమితముగ బుణములలో మునిగియుండిన యొకానొకకు చనిపోయెను. ఈచనివారన్న ఈజిప్తీనలన తనయొద్దకు వచ్చినయొకైన అప్పలవాండ్ర కందనండ్ల జేయవలెనను చురుద్దేశముతో అన్యాయకాంతముచేసెనని యాపాదించుచు, బుణదాత లేనిదని వ్యాజ్యముచేసిరి. ఈ న్యాయ్యము సింధుపరగజా అప్పెలేటుకోర్టుకు విచారణకు వచ్చెను. ప్రొవికేషియల్ దివాలాశాసనము ననుసరించి, బుణదాతులు దివాలాతీసి చనిపోయిన యొకానొక నివాసమున దావా తెచ్చుటనుండు, చనిపోయినవాని ద్వారాకాకుండ, అట్టివారగునకు పీడిన సాక్షులగు అప్పిచ్చినవాను అప్పపుచ్చుకొనినవాడు ఆనుసంబంధమున్న స్థావరమొకటి వలెననిచు, అట్టిసంబంధము స్థావరమునకు ఈబుణదాతులు వ్యారమువై వ్యాజ్యము తెచ్చుటకు పీటులేదనియు, న్యాయాధిపతియగు క్రొచ్చగారు తీర్పుచెప్పిరి.

నియోగి మహాజనసభ.

ఒక నియోగి యట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

చీర లో జరిగిన నియోగి మహాజన సభలో దిట్టకవి విజయరావు శాస్త్రిగారు “ప్రహేళికా నందరాజులక్ష్యే వారాణస దీక్షితులవారు, పరమహంస శ్రీచిదానంద సరస్వతీ స్వామిలవారు వద్యార్థులను యథాశాస్త్ర నియమ వంతులను చేసి శాస్త్రప్రకారము అన్ని విద్యలను అభ్యసించుచేసి సుదాచారములను ప్రవరింపజేసినవారైరి. ఆ ప్రజాళిక సభి వృద్ధిచేయుటకొరకు ప్రకృతిమండల శ్రీకోటిశ్వరశర్మశాస్త్రిగారు అధిక ప్రశంస చేయించెడిరి.” అని ఉపన్యసించినారు. దీక్షితులవారి ప్రజాళికయేమో తెలిసినగాని దానినిభివృద్ధి పఠించుట కొటిశ్వరశర్మగారు చేయఁ జరిశ్రమయొక్క ఫలములు తెలిసికొనఁజాలము. దీక్షితులవారియమావళియను గ్రంథమును 1905వ సం॥లో కొటిశ్వరశర్మగారు ప్రకటించెరి. దానిలో సకలప్రకరణము, కర్మాచరణప్రకరణము, బంధుయాజన ప్రకరణము, గురుత్రియసభ్యుల జా ప్రకరణము, శ్రాద్ధ ప్రకరణము, వేదాంతప్రకరణము అని రి ప్రకరణము లున్నవి. అక్షి నారాయణ దీక్షితులు చేసిన నియమములు చెప్పబడి యున్నవి. ఇవియన్ని వైదికకర్మకు సంబంధించినవి. వివాహ సంబంధము ఉండఁజాలనివారు బంధువులకార్యము బంధువులే పురోహితులుగ నుండవలెననియు బంధుయాజన ప్రకరణములనున్నది. ఈనియమముచే ఇదివఱకునియోగులకు పురోహితులుగానున్న వైదికులు పనికిరానివారైరి. అప్పటినుండి వైదికులు పద్ధతి నియోగులను, ద్వైపింప జలపడిరి. వైదేవి ఎన్ని నియమములు పెరిగినను, అసలు ఈదీక్షిత మతినుటకు కారణము ఈవైదికద్వైపింప యని దీక్షితచరిత్రము చదివినవారికి తెలియఁగలదు. యాజుషము వైదికులకు వృత్తిగా నేర్పడియున్నది. నియోగులు అన్యకార్యకర్తలై కర్మాచరణ భారములై వైదికునివైచేసిరి. వైదికులు అక్షి నారాయణ దీక్షితుల కర్మాచరణవిషయమున బాధ్యులైనందువలన, ఆయనకు వారివైద్యము పుట్టవారిని పురోహితులవై ద్విప్తులను చేయసలెచును. వైదికులు ఇదివఱకునియోగులనుగూడ ఈతరున బాధించినట్లు తెలియను. దీక్షితులు వైదికులయందు దోషములు వెదుక మొదలిడెను. అనేక సంవత్సరములనుండి విసుగుతో ఆచూచుచున్న యాజుషమున కొన్ని లోపములు ప్రవేశించిన ప్రవేశింపజచ్చును. వీనిని పునఃస్థిరంచుకొని ఆయన వైదికులవై దండెత్తెను.

తాను కొన్ని పద్ధతుల నేర్పఱచెను. వీనిలో ముఖ్యమైనదిబంధు యాజుషము. ఇదయే వైదికుని పురోహితి పద్ధతివైచునని చెయు నది. దీనివలన నియోగులకు యాజుషముకిది వచ్చినది. ఇది వఱకులేని యాజుషపద్ధతి శ్రాత్రిగౌరవము సచ్చునని కొందఱును, ఈ యాజుషపద్ధతిచే ధనమార్పింపజచ్చునని కొందఱును, వైదికులమీది తమ కారణముచేరినో ఉన్నకనీని ఈపద్ధతిగా నైన తిచ్చుకొనవచ్చునని కొందఱును, గతముగతముగా కొందఱును, దీక్షితులు మనవాఁడని కొందఱును, నియోగులు ఈ పద్ధతి నవలంబించిరి. ఈపద్ధతి నవలంబింపని నియోగులు ఆ నెత్తులు గలరు. నిజ మాలాచించిమాడఁగా, వివాహసంబంధమునకు తిగనవారందఱు బంధువులనిగాని, బంధుయాజుషమే చేయవలెననిగాని ప్రమాణములున్నట్లు దీక్షితులుగాని, వారి శిష్యుప్రశిష్యులుగాని ఎచ్చటను మామయిండలేదు. కేవలము వైదిక ద్వైపింపజే ఉద్వేగుంచిన ఈ బంధుయాజుషపద్ధతియను చిల్లరపద్ధతిని కొన్ని చేరినది. ఇవియన్ని కలిసి దీక్షితపద్ధతులై నవి. ఇప్పుడు పద్ధతినవలంబించిన పల్లెటూళ్లకుపోయి చూచినయెడల తలకు నూ నెరాయలు తిప్పుకుని రాగి వెండ్రుకలతో నియోగులవలెనుండ్లు యోవలను, అయిగులపై నల్పుండి, జంధ్యములువడకు యోవలను, చేవాలయములోకూర్చుండి మురిములువలించు యోవలను, దర్బాసనములు వీల్చివైచెనీకొని బయలుదేలు యోవలను, కనబడుదురు. వీరెవరినుకొన్నారు? పద్ధతినవలంబించిన నియోగులు, సంఘవర్ధన మనుము, దేశాభివృద్ధియనుము, ప్రపంచనాగరకతయనుము. పిచ్చిమాటలని నవ్వుదురు. ఈ దక్షితులు కోరెనో లేదో చెప్పలేముగాని చివరకు తేలి నదిది. వైదికశ్రోత్రియులు ఈదక్షితులచే యున్నారని మఱువగాదు. వైదికశ్రోత్రియులలో తులతూగి వీలయినయెడల వారిని మించవల యననియే పద్ధతి నియోగులు పాటవదురు. తహశీల్దార్లు దీక్షి కేరకర్తులైయుండ ఉన్న ఉద్యోగులను వైదికులను బాధపెట్టి, తమవైద్యుల వైదికులచే బాధపడి యీ పద్ధతి నవలంబించిన వారనేమిలున్నారు. వీలయినగావీరిపనులు వీరికోరికలు మెచ్చుకొనబడుననిపద్ధతి నియోగులవలననే.

వలెయొక చిత్రముకలదు. వైదికులు అనురలు, నియోగులు దేవతలు అని ఈదక్షితి నియోగులలో అనేకలు నెప్పుగా నేను వియున్నాను. నియోగులు దేవతలై కూడ అనురలనే అనుకరించజూచుట చోద్యమగా నున్నది. ఇట్లే పిచ్చిమాటలచే వైదికులకు నియోగులకు పోయి అధికముగా వెరుగుచున్నది. ఇప్పుడెక్కడో నియోగులని దీక్షితులు ఒక గ్రంథమున వ్రాసెను. “వైదాద్వైతి విద్యభావక” అని కొటిశ్వర శాస్త్రిగారు ఒక కీర్తన చేతుకున్నారు. అద్వైతము అందఱు నుండుదురు. ఈదైవాద్వైతమేమియో కొటిశ్వర శాస్త్రిగారి కి ఎఱుక. వారు ఎచ్చటను. ఈ దైవాద్వైతమును గుఱించి చెప్పలేదు.

ఇట్లు కలహకారణములైన వీరుదులు విహించుటచేత క ఖం గౌరవమురాదు. ఇదిగాని నియోగమతియు, వైదికమతియు అని భిన్నమతియన్నవని కొందఱు చెప్పుచున్నారు. చూడుడు. చీరాల సభలో “శ్రీ శంకరాచార్యులవారు కాశీయందు నివసించిన సమయమున అక్కడనుండఁజూచు నియోగ సిద్ధాంతమును నమ్మించుచు నియోగులనే మేలు విహించి ఎట్లుపాస్ర సంఖ్యచే గణితులయి నియోగ సిద్ధాంతమును గ్రహించినవారైరి. నియోగి వైదిక శిష్యులు నియతి భేదవాచకములై వైదికవాదమతియనలే మలేబోధకములై యున్నవి. నివృత్తి ప్రాప్తిమార్గద్వయము ననుసరించి స్వస్వార్థమునకు ఈమతిద్వయము వచ్చుచున్నది” అని దిట్టకవి ఓడయ రామశాస్త్రిగారు చెప్పెరి. శంకరాచార్యులు నియోగ సిద్ధాంతమును బోధించుటయూ, దానిని ఆరువలెనుండి అవలంబించుటయూ, అసత్యములు. శంకరాచార్యులు బోధించినది అద్వైతముగాని నియోగ సిద్ధాంతముకాదు. అరువలెనుండి నియోగ సిద్ధాంతమును అవలంబించినట్లు ఎచ్చటనులేదు. వైష్ణవమతియు. లింగధామమతియు మొదలగు మతిములకల, నియోగమతియు, వైదికమతిమలేవు. నియోగులు వైష్ణవులుగా మాటుచుందురు. లింగధారులగుచుండురు. నియోగులు వైదికులుగా మాత్రమే నట్లుగాని, వైదికులు నియోగులుగా మాత్రమే నట్లుగాని లేదు. నియోగులకును, వైదికులకును, మతిములో ఎట్టి భేదమునులేదు. వారికేవి మతగ్రంథములో వీరికిని ఆమేమిగ్రంథములు. వారికేవలకర్మాచార్యులవీరికిని వారే ఆచార్యులు. ప్రాప్తి అని నివృత్తి అని ఆయోమయపు మాటలచే అసత్యభేదములు కల్పించి వైదికులకును నియోగులకును మధ్య కిందకములు త్రవ్వటలని సంఘమునకుగాని దేశమునకుగాని ఎంతమాత్రమును మేలుచేసినవారు కాఁజాలరు. ఇది పద్ధతి నియోగుల యొక్క విషయము. వీరేనియోగుమహాజన సభకు ప్రతినిధులు. ఈ పద్ధతి పనికిరాదని అవలంబింపని నియోగులు అనేకలున్నప్పుడు ఈ సభను నియోగిమహాజనసభ అని పిలుచుట తప్పు. దీక్షిత శిష్యమహాసభ అనిగాని, పద్ధతినయోగి మహాజనసభ అనిగాని దీనిని పిల్వలెను. నియోగిమహాజనసభ అని దీనిని పిల్వలెనచుండెడి, పద్ధతినయోగులకు ఇష్టమైన తిర్మాన ములేచేయక, అందఱును కలిసి సంఘక్షేమమునకు తోడ్పడు అంశములను సరిమర్మముగా చర్చించి తిర్మానములు చేయవలసి యుండును.

ఇక శ్రోత్రియ కర్మాచరణమును గుఱించి యొక ప్రశ్న. బుద్ధికి ఏమాత్రము వ్యవసాయముగాని, వికాసముగాని జ్ఞానముగాని ఇయ్యక చేరిక నోటికి పనికిల్పించు నట్టి ఈశ్రోత్రియ కర్మాచరణము కావించుటలో కాలమును వర్ధింపజేసే తెలివి, గల వాఁడెమి ఫలము పొందఁగలడు? శ్రోతము, అష్టము శేమదమది గణములు నెర్చుకొన వలయునన్న శాస్త్రములు జ్ఞానదాయకము లైనవి అనేకములుగలవు. ఏవనియు, జేయలేనివారు ఈపనిచేయుట మంచిది కాదా అని ప్రశ్నింతురు. మనమిచ్చట చర్చించునది ఏవని జేయలేనివారినిగుఱించి కాదు. వేదములను మఱచి పోవచ్చునా అనియందురేమో. మఱచి పోఁగూడదు. వేదములను అర్థసహితముగా చదువుటకును, చదివి విమర్శనచేసి దానినిబట్టి పొందువుల పురాతన సాంఘిక చరిత్ర వ్రాయుటకును కొందఱు పండితులకు శ్రోత్వాహము కలిగింపవచ్చును. కాని జనులందఱును ఈపనిచేయుండని చెప్పటలోను వివేకముగలదా? పాకరూజాలను, సోమయాజులను చయనలను నిర్బంధం జూచుటకంటె నియోగి మహాజన సభ వారు పాతశాసనల సాపేక్షించి నియోగి బాల్యక్షేప నిర్బలమై విద్యక్షేపముకు యత్నించుట ఫలప్రదముగలదు. ఏ వ్యక్త మునులేక యుండవలకంటె సభయొకటి వైష్ణవులుచేసి దానినిజువుచు కొటిశ్వర శర్మగారిని కొని యాడవలసి యున్నది. కాని, యీసభను సంఘముయొక్క మేలునకు ఉపయోగించినయెడల వీరుఅంధప్రామాణ్యలోకముయొక్క కృతజ్ఞతకు పాత్రులగుదురు. ఒక నియోగి.

కలగూరగంప.

రిజస్ట్రలానంతర వివాహములు

రిజస్ట్రలానంతర వివాహములు శాస్త్రీయములని వెలడించుటకు చెప్పువురి కానని నిర్మాణకర్తలొ నొక కాసము చెయ్యబడు మామకలదిని తెలియచున్నది. కొన్ని నెలలక్రిందట నీ విషయముని నొక ప్రశ్న కలిగినది. గొప్ప గొప్ప న్యాయవాదుల యభిప్రాయములుగలది. చాలవంది ఆ వివాహములు శాస్త్రీయములై యని తెలియిచ్చుచు గాని కొంతమంది వెల పథమున భిప్రాయపడు యున్నారనిగాని సంకేపము విదిపోవుట అట్ల వివాహములు చేసిన నుట పథికాదుగాని అట్ల వివాహములు చేసినవారి శాస్త్రీయ వివాహములే యగునని యొక షిష్టాశాసనము చెయిట యొకపని. లిలపడినది (కామనీలు.)

దేవేయలను తన్నుట

ఇంద్రయాదేశపు యీ శాస్త్రీభాగమునందు ముఖ్యముగా ఆనామలో స్థిరము పగులుటలని కలిగెడు మరణము లధికమగు విషయ ముదివరకు చెరువరులకు తెలియ చేయబడినది. ఇపు డియంటువ్యాధి బాంబాయి పరగణాకూడ సోకన ట్లగ పడుచున్నది. బాంబాయిలో దొండూ బల్లాయను కూలివాడు పని తిన్నగా చేయలేదని వాడు కంగియన్న సమయమునందు వాని యజమాని చేతి కట్టితో వాని అన్నకొరముమీద శ్రోత్తేన. వాడు వెంటనే చనిపోయెను. వానిని పరీక్షించిన వైద్యుడు వానికి స్థిరవా్యాధి కలదనియు అట్టి స్థితిలో నెంత చిన్న బెబ్బు తగిలినను మరణము తలపించు నగయను చెప్పియుండుటచే కొట్టిన యతడు గట్టిగా బెబ్బుకొట్టి యుండదనియు వ్యాధివలననే బలహీన స్థితియందున్న వాని స్థిర మార్చిన్న బెబ్బుకే పగిలి వాడు చనిపోయెనని నేను లిలంతునగయను న్యాయాధిపతి తీర్మానముసంగన. వైద్యవిషయ మెరుంగని మాబోట్ల కిది అర్థముగాని సంగతి. కాని నిజముగ వానికి స్థిరవా్యాధియున్నచోవాడు ఓడలరేవులలో కఠినమగు పనుల నెలుల చేయ గలుగుచుండెనని మాత్రము మాకు లోచుచున్నది.

(న్యాయండియా)

పురుక్కోటరాజు.

శ్రీరాజాగారు పరాను దేశమునందు నివసించుచున్నారు. వారి నెల 16-వ తేదీని పురుక్కోటకు వచ్చియుండిరి. 20-వ తేదీని సభచేయబడినది. సభలో శ్రీరాజాగారిట్లు నడిచిరి.

యధమాంధమగుసరికి నేను నాసోమరుడగు దివా తోగూడ ఎయిలివాపిలునగరమునుండి చికిత్స సందుచుంటిని. యధ మారంభమైనదని తెలియగనే మేము ఇంగ్లాండునకు పోవలెనని తొందరపడితిమిగాని పరానువారు వైద్యములను పోగుచేయుట కారంభించుటచే బాటసారులకు రైలుబండ్లు నిలిపివేయబడినవి. మేము విద్యుచ్ఛక్తికములమీద సముద్ర తీరమునకుపోవుటయే గత్యంతరముగా నుండెను. మేము సుఖముగను సురక్షితముగను డిచ్చేకుచేరితిమి. అచటబాటసారుల నింగ్లాండు తిసికొనిపోవుట కొకపడక సిద్ధముగానుండెను. మేముందు ప్రవేశించి నాటిరాత్రియే సురక్షితముగ ఇంగ్లాండు చేరితిమి. ఆరాత్రియే యింగ్లాండు జర్మనీవై యధమును ప్రకటించినది. మరునాడే నన్నునాసర్యస్వమును చక్రవర్తిగారికి నేను సమర్పించుకొంటిని. మనమేమి చేయవలసినదియు మన దేశపుప్రజలకు స్వయముగా నెరిగించుటకు నేను ఇండియాకు రాగోరితిని. మరియు మనదేశమును కాపాడుచున్న పటాలములలో, నొకపటాలము యధరంగమునకు పోవుటకు వీలగునట్లును తిరుచునాపల్లి మొదలగు ప్రదేశములు కాపాడుటకును ఇండియాదేశమందు గందరగోళములు కలుగకుండ చేయుటకును శ్రీచక్రవర్తిగా రనుమరించినచో పురుక్కోటలో నొక వైద్యము తయారుచేయు తలంపుతోగూడ నిచటికి వచ్చితిని. అట్లుతయారుచేసినచోకొన్ని నెలలలోనే వారక్కడ రాగలుదురు. శ్రీచక్రవర్తిగారిచెంతమంది నాకింకను అనుమతిపత్రము వచ్చియుండలేదుగాని అట్టియనుచుతి యుగబడినచో నాకు సహాయపడుటకు మీరెక్కడను వెనుకదీయరని నేనువిశ్వసించుచున్నాను. (వైట్సును)

THE GREAT EUROPEAN WAR.

THE BENGAL LANCERS CREDITABLE WORK.

A British Cruiser's Remarkable Performance.

BELGIAN DYKES OPENED AGAINST GERMANS.

Big Developments Expected Within a Fortnight.

ALLIES CONFIDENT OF SUCCESS.

(REUTER'S AGENCY.)

The engagements in Belgium have grown very sanguinary. The allies have captured, killed and wounded the enemy by the thousand and the enemy also lays claim to a similar achievement. The allies have been thoroughly superior along the coast. Nieupoit has been evacuated by the enemy who has left for Westende to the north of Nieupoit. The fight on the Yser has been very tough and the enemy has not made any impression. The Germans are said to have crossed the Yser Canal between Nieupoit and Dixmude. The battle is now reported to be most severe between Nieupoit and River Lys. A German aeroplane was brought down near Amiens and a whole German infantry regiment was annihilated in Argonne. Another German aeroplane is reported in its tour to have dropped bombs on Verdun with but little effect. In Poland matters seem again to be in a mist. A German message talks of occupation of Warsaw but a Russian official communique says that towns away west of Warsaw have been taken and that German troops endeavouring to hold the positions have been dislodged. Russia is at worst sometimes confused and out of order in giving news but Germany is positively inclined to misrepresentation. From this circumstance as well as the trend of events indicated by yesterday's news the Russian version may be accepted as probable.

As we go to Press we have received an account of the marvellous achievement of our troops on the battle field. It cannot but raise the Indian enormously in the estimation of himself and the world.

CREAT BRITAIN.

The Bengal Lancers Swept the Germans like Whirlwind. Germans Ran for Their Lives.

LONDON, October 26.

A wounded corporal of the field artillery who has returned to Aberdeen gives a vivid description of a charge by the Bengal Lancers. The place and date are eliminated. He says that the Enemy had been pressing us hard all along the line and suddenly flung a brigade of Infantry supported by artillery at a point where he guessed we were most exhausted. The Germans were halfway towards our trenches when the Indians who had only arrived the day before were brought up. Receiving command they swept forward, we cheering as they passed. Making a slight detour to avoid our line of fire they swept into the Germans from left like a whirlwind with a shrill yell. They rode right through the Germans thrusting to right and left and bringing men down every time. The Germans broke and ran for their lives. The Lancers pursued them for about a mile. When the Indians returned they were cheered all long the line.

The Work of Bengal Lancers.

ALLAHABAD, Oct. 26.

The "Pioneer's" London Correspondent cables (on the 25th):—A Field Artillery Corporal who has returned Home claims to have seen the 1st Indian Cavalry charge with a shrill yell. The Indians rode right through the German Infantry. The Germans broke and ran and the Indians pursued them for about a mile.

Indian Troops Fund. Britain's Duty and Solicitude. The "Times" Leader.

LONDON, October 26.

The "Times" leader giving details of what is already being done in connection with the Indian Troops Fund declares that it is our duty and must be our first solicitude to see that our Indian Soldiers lack for nothing which it is in our power to give.

Italian Appreciation of Indian Troops.

Letter in the "Tribuna."

ROME, October 26.—(12-30 P. M.)

The "Tribuna" publishes a letter from Calcutta describing the splendid mobilisation of the Indian Army which the writer says compares favourably with that of any European Force. The writer gives a picturesque description of soldiers of the various provinces of India, and expresses his belief that the fascination of arms is as intense in India now as it was in the middle ages in Europe.

A British Cruiser's Performance. On Trafalgar Day.

LONDON, October 26.

DOVER.—H. M. Light Cruiser "Foresight" accomplished a remarkable performance on Trafalgar Day. She carried on a continuous action for twelve hours and fired a thousand lyddite and shrapnel shells into the enemy's trenches and at their batteries between Nieupoit and Middlekirk. Steaming two miles from the coast, the "Foresight," which flew the flag of Rear Admiral Hood, raked trenches three miles inland and established a record for rapid firing, the crew being without food from six in the morning to six in the evening. The warship destroyed a German battery, a bridging train for crossing the Yser and an ammunition column, and compelled the enemy to evacuate the position before Nieupoit. Some guns fired fourteen projectiles a minute. The "Foresight" manoeuvred most skilfully and was not hit. German aeroplanes vainly endeavoured to get the range, dropping smoke bombs. The enemy evacuated Nieupoit to Westende and lost four thousand. The country was a mass of black smoke and flames.

Secretary of State's Cable. The "Badger's" Performance.

SIMLA, October 26.

The Secretary of State's cable to the Viceroy despatched at 9-35 A.M. yesterday.—The Admiralty announces that the destroyer "Badger" rammed and sunk a German submarine off the Dutch coast.

Progress of Recruiting.

Lord Kitchener's Announcement.

LONDON, October 26.

Earl Kitchener announces that arrangements have now been completed for the enrolment and training of more recruits than was hitherto possible. "We want," he says, "many thousands in order to complete the Battalions, and provide reserves to maintain the strength of the armies we intend to put into the field."

FRANCE.

Why were not the Germans Driven Back?

Military Experts Reasons.

CALCUTTA, October 27.

The "Statesman's" London correspondent cables the reason given by the "Times" military correspondent why France with 4 millions trained men and with the help of England was unable to eject one million and a half Germans from France was the lack of sufficient war equipment for such vast numbers. The reason is, he adds, that both sides over-estimated the amount of small arm ammunition required and under-estimated the artillery ammunition.

TELEGRAMS.

The French Government.

Rumours of Return to Paris.

LAHORE, October 25.

The following are the "Civil and Military Gazette's" cables:—

LONDON, October 24.

Rumours are current that the French Government will shortly return to Paris. The Parisians are advocating literary matinees at the principal theatres.

A Remarkable Duel.

Between Uhlan Chasseurs.

A Reuter's telegram tells a story of a remarkable duel between two Uhlan Chasseurs, both being dismounted. They entered a cottage and fought with swords in the spacious kitchen, the walls of which are still splashed with their lifeblood. Both were mortally wounded. They were buried side by side.

Germans' Heavy Losses.

LONDON, October 25.—(1-5 P.M.)

A Paris official statement says that the severity of the enemy's losses in the north of France and in Belgium is indicated by the fact that 1,500 bodies were found in a limited space during the advance of one Allied division. The Allies yesterday, in the course of a single attack took six hundred prisoners.

The German Headquarters.

General von Kluck remains on the Aisne. The changes of battle have brought on to his right the forces formerly operating in the centre and on the German left.

German Army Commands.

General von Bismarck, the Crown Prince of Bavaria and the Duke of Wurttemberg command the Armies between the Oise and the sea, the Duke of Wurttemberg being in Belgium.

A French Aeroplane's Performance.

A French aeroplane pursued and brought down a Taube machine east of Amiens yesterday. The pilot and mechanic were decorated with the Medal for Valour.

German Aviator Drops Bombs on Verdun.

A German aviator dropped three or four bombs on Verdun yesterday. One demolished a roof, the second did not explode, and the others fell into the Meuse.

Military Situation Extremely Satisfactory.

LONDON, October 26.

A French semi-official statement says that the military situation generally is extremely satisfactory, though the enemy's enormous reinforcements and their partial success in the La Bassée region are likely to prolong the present battle for several days more.

Expected Developments.

There is good reason, however, to hope for important developments within a fortnight.

Paris Official Report. Allies Progress.

German Infantry Regiment Annihilated.

LONDON, October 26.

It was officially stated at eleven last night in Paris that action continued in the same conditions as on the previous days. There is a very violent battle in progress between Nieupoit and River Lys. The Germans have crossed the Yser Canal between Nieupoit and Dixmude. Fierce German attacks west and south of Lille have been repulsed. Nothing noteworthy has occurred between Oise and Argonne, except slight progress by the allies northwest of Soissons and in the region of Chonne. There has been artillery engagement on the heights of the Meuse. Our heavy artillery in Woivre commands road of Thiancourt Monsard, Buberelles, Weinville, which is one of the principal German lines of communication with St. Mihiel. It is reported that an entire German infantry regiment was annihilated in the forest north of Chalade in Argonne yesterday.

BELGIUM.

Violence of German Attempts to Cross the Yser.

LONDON, October 26.

The violence of the German attempts to cross the Yser has been incredible. Furious attacks follow uninterruptedly day and night.

When the Dykes Were Opened.

When the Yser dykes were opened most of the German trenches were flooded, which led to a general "Sauve qui peut." Of this the Belgians took advantage, making a vigorous counter-attack and capturing 1,600 fugitives.

GERMANY.

The "Fall of Warsaw"

Announced in a German Paper.

LONDON, October 26.

The Germans have issued a circular announcing the fall of Warsaw.

అమృతాంజనము AMRUTANJAN.

అమృతాంజనమునకు సాటియైనవండు అమృతాంజనము.
అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటను
అమృతములు అంజనములు వెలసివని.

ప్రతియింటను నుండదగిన చక్కనివస్తువు. చక్కనిడబ్బితోసహా సీసా 1-కి 0-8-0 డబ్బా 1-కి 5-4-0.

రాగపునస్త్రుత్యవర్జన శాలియు దివ్యులకిన పతకము.
గొప్పగొప్పవానివలనను గొప్పదాక్ష్ట్యవలనను
యోగ్యతాశత్రులు పొందినవి.

వాకమునకు వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.
ప్రతిదుకాణమునందును చిక్కగలదు.
శంఛభాషి చీటిని చూచుకొనిన మోసముండదు.

అమృతాంజనము
తలకొప్పుల మాన్పును.
వాయువుపోట్ల బాపును.
పార్శ్వపు నొప్పుల
బార దోలును.
ఉబ్బినమునకు ఉత్తమము.
వాపులను ఖండించును.
అమృతాంజనమును కొననివారు లేరు.
వెల స్వల్పము ! ఫలమధికము !!

అమృతాంజనము
బెణుకుల బేధించును.
దగ్గును తగ్గించును.
దురదను దొలగించును.
తేలుచాధను తీసివేయును.
గాయము పుండ్లకు
ఘనమయినవండు.
అమృతాంజనము జగత్ప్రసిద్ధినిగాంచినది.
సువాసన గలిగియుండును.

దంతమార్జము

పంటినొప్పులకు మంచిపాడుము. సువాసన
గలిగియుండును. వెల స్వల్పము.

డబ్బా 1-కి వెల 0-2-0 మాత్రమే.

దంతశుభ్రహరి

నొప్పిగలచోట దూదిని మందుతోతడిపి
పెట్టిన నొప్పినివెంటనేమాన్పును.
సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జీర్ణరసాయనము

ఆకలిలేకపోవుట, అగ్నిమాండ్యము,
మలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.
25 మాత్రలుగల డబ్బా 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికెలైలము

చిన్నపిల్లలకు మంచిమందు. ఈతైలము
నాలుగుపూటలురాచినతప్పుకనిచేయును.

డబ్బా 1కి వెల 0-3-0 అణాలు

వగుళ్ళకు తైలము.

అటకాళ్ళు, అటచేతులు, చర్మము,
కారకమువలనను శీతగాలివలనను పగిలిసి
కాకుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును.
ఈతైలమును రాచిన చగుళ్లుమాని జలపో
యి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్ళనొ
ప్పియు నయచుగును. స్వల్పక్రయము.
వెల డబ్బా 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. వేరు.

మోహినీ తైలము.

మెదడుకు, కండ్లకుచలునజేయును. వెం
డుకలు నునుపుదేరును. కురులుపురుగును.
5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0

మూలశంకకు తైలము

మూలశంకవలన ఆసననానక్త చర్మము
లావుబారి మొలలుపర్చుకొని యుండు బాధగలు
గును. డబ్బా 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మాత్రలు.

కలరాతగిలినవెంటనే మందుతీసుట ఆవ
శ్యకము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది.

12 మాత్రలు డబ్బా 1-కి వెల 0-6-0

తైలు మందు.

ఈ మందును కుట్టినచోటరాచిన బాధ
మాయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది.
సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్తస్పృహకి,
శక్తికి, వజ్రాయుధము.

20 మాత్రలుగలడబ్బా 1కి వెల 1-0-0

రోమహరి.

ఈధన్యమును సిటితో గట్టిగా కలిపి
పట్టించిన, రోమములు రెండు నిమిషముల
లో మొదలంటి రాలిపోవును. దీనివలన
చర్మము నలుపెక్కదు. మంటముండదు.
డబ్బా 1-కి రు 0-8-0 వి. పి. తో 0-12-0

తామర తైలము.

తామర, తీట, ఏనుగుగజ్జ, దురద, రసి
కాకుట మొదలగువాటికి మంచిమందు.
డబ్బా 1-కి వెల 6 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహరి.

చలిజ్వరము, పుషుపుజ్వరము, మన్యజ్వరము
మొదలగుసమస్తజ్వరములకువిశ్వోషధము
సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

చుండుకు నూనె.

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టరా
లుట, జల, గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి
మాయును. దీనివలన వెండుకలకు హాని
గలుగక చక్కగ, బెరుగగలవు.

సీసా 1-కి 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

కర్ణశుభ్రహరి

కీడి భొట్లను వెవిలోపాసిన బాధతగ్గును.
మంటయుండదు. త్వరలో మాన్పును.
సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖభోగి మాత్రలు.

కొడుకు సవామేహములకు ఈమాత్ర
లు బాగుగ పని జేయును. వీనిని తినుచు
పుండుపడిన చోట తైలమును రాయవల
యును. ఇవి రక్తస్పృహకి మేహకారక జా
త్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకాది.
20 మాత్రలుగల డబ్బా 1-కి వెల రు. 1-0-0

చిరునామా:— అమృతాంజనండ్రిపో, ౩, ౭ తంబుశెట్టివీధి, జి.టి. మదరాసు.

వి. యజ్ఞ. సింహాండుకంపెని,
26, ఆదియప్పనాయనిగి, మద్రాసు.

వేలకన్నా తులం 1-కి రూ. 30-0-0
నెం. 2. రూ. 25-0-0
గరింజయెత్తు 0-6-0
కాక్కిరపు కుంకుమపువ్వు తులం 1-కి రూ. 1-4-0
మార్గమార్కు కుంకుమ పువ్వు తులం 1-కి 1-4-0
సింగపూరు పేలు పచ్చ

కర్పూరం తులం 1-కి రూ. 2-0-0. సింహం లూడియానా పాల యింగువ 12 తులముల దబ్బా 1-కి రూ. 1-0-0
సింహం గుండవక్కపాడి దబ్బా 1-కి రూ. 0-8-0
కేటలాగులు వలయవారు వాగ్నిశిక్షింపమకొనడు.

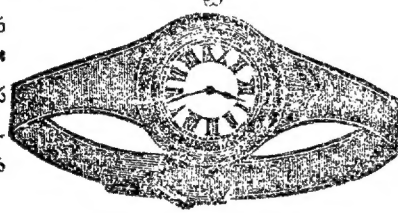
నిక్కలు వెండి హంటింగు గడియారము.

ఈ గడియారము బహువృద్ధియు ను నుండరమయిన పనితరముగలదిన్ని మేలైన సామానులతో చేయబడినది. మైముతాల హంటింగ్ గడియారము తెరవవలసినదెడల దీనితలతోస్పృంగు (హీలు) ఉంచెయ్యును. వాటిని అని మన అవియే తెరచుకొనును. తర్వాత గంటజూచుకొని ఆమాలను మూసి అదిమిన మూసుకొనును. వెల 5-0-0

నిక్కల్ వెండి లేడిను దినునాచి.

క్రియలున్న, పురు మునున్న చేతిలో కట్టుకొనుటకు ఉపయోగముగ నిక్కల్ వెండితో చేయబడినది.

నిక్కల్ వెండి లేడిగడియారము. ధర రూ. 3-3-0.
వెండిగడియారము. ధర 4-8-0.

విక్టోరియానాచీ కంపెని, శాకారుపేటపోస్టు, మద్రాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవ కూర్పు.

“స్తుతమతిమైన యాంధ్రకవి భూర్జుల వల్లముగ కల్గి, యతులిత మాధురీ మహిమ” యని శ్రీకృష్ణదేవరాయలచే శ్లాఘించబడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ నుపరిచి వెద్యక్షరములతో అంధ్రవాల్మీకి రామాయణమునకు భద్రాద్రిజయ నాటకమునల ముద్రించబడినది. అంధ్రవాల్మీకి రామాయణ కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వానిలికొలన ముచ్చరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి తేర్చబడినది. ఇంక శ్రీకాళహస్తిశ్లోకరసపటము గలదు. నగము కాలికో వెల 1-0-0 ప్రాక్తికాలికో 1-4-0 అటు ప్రతులొక్కసారి కొనవారికి 1-0-0 కు 0-4-0 ల కంటే త్రోసివేతుము. వలసినవారు.

శ్రీ రామజయమందిరము.

తిరువళ్ళీకేరి, మద్రాసు అని వ్రాయవలయును.

ఉష్ణమును కలిగించుటకై, ఉడికించుటకై అన్నిరకముల “స్టూవు”లను మద్రాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనిలకన్న ముకుంపెని గొప్పదియు, నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాభాగ్యదారులకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలియున్నాము. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

గమనింపుడు. నెం 109 (Detachable) (కబ్బెముగల, కిబ్బెము లేని) 2 బల్బులును నుచు యివ్వబడును. ఊరు బలెం 300 గల టెస్టి యుక్తోగీయులకు కనుముల్యము. టిక్ వెట్ట సహాయ 6 నెం 45, 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినవి. నెం 11 రు మాడ్చిగానుండును. టిక్ వెట్ట సహాయ వెల రు 8. నెం. 200 పాకెట్ స్టూవ్ చిన్నిదియు లేయ ఇయ్యడు గలదియు, టిక్ వెట్ట సహాయ వెల రు. 5-8-0
కే. ఎస్. పి. వీ. 186/18 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
వర్తకులకు ప్రత్యేకపుధరలు యివ్వబడును.

శుక్లనష్టము

గుణమీయగోచో

సొమ్ము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలుగల సీసా రు. 2-0-0

పోస్టుఖర్చులువగయిరా ప్రత్యేకము.

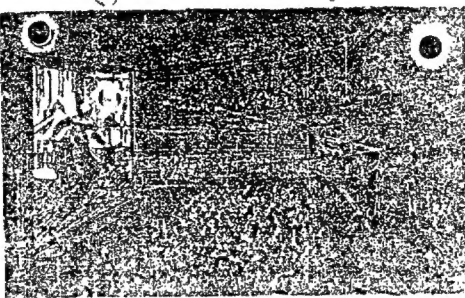
నమ్మకమయిన డిమండులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

కాక్ బయస్కో-పుల్చిడెకుఫిలములు

పెషీను వెల రూ. 275. ఫిలుములు ఆడుగు 1కి రు. 6-2-0
ఈ యంత్రములో తపంతం తానువెలిగే ఎల్లప్పుడు దీపము అమర్చబడియున్నది తెరవయిన 5 అడుగులబొమ్మ కనిపించును. ఒక్కొక్క ఫిలుము 400 అడుగులుండెను. ప్రతి ఫిలుములోను 1లేక 2 కథలుండును. మానవ బయస్కో-పుల్చిడెకుఫిలములను చాలించి ప్రతివారము వారి ఫిలుములను మార్చుకొనవచ్చును. ఇది క్రొత్తదేర్పాటు. పూర్తిగా తెలుసుకొనగోరువారు. బుద్ధి రాజు ఈశ్వరప్ప పంతులుగారు.

ఉద్ధాం గంజాంజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

ఈపంచలు కొనువారికి మిక్కిలి పంచ 1-కి అల్లెలారావు టమున కొర్కవి కొడంగ్ర ప్రలాపము అను సూతన గ్రంథముకట్టి కూడా ఇనాముగ పంపబడును.

మంచిమాయము! వేనవల కయ్యచేడివి!! కనుకదొరకపు!!

మేలైన జపాక పట్టు పంచము.

అనేక పంచలు కర్పు పంచము ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియో న్నము. వాచకులారా! కృంగారమున్ను నాగరికతయున్న గలమేలైనఅనలో పట్టుపంచలు పండుగనముల అనం దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోలీసు మిగత కొద్ది పంచలుమూల్రోమే యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్షం

ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాసునీయమైనట్టివి. త్వరపడుడు. 14 మూరనిదివిన్ని 14 మూర వెడల్పుగల పట్టుపంచ1-కి2-0-0
పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... 0-4-0
డిటా రుమపంచలు కొనవారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియారే,
3, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువళ్ళీకేరి, మద్రాసు.

గ్లోబ్ కంపెనివారి బాటపవేలి ముద్రపెట్టెలు.

చాలా ప్రసిద్ధిగాంచినవి. వందల సంవత్సరముల విక్రయము. వెల వెట్టె 1-కి రు 1-4-0 పోస్టుఖర్చు లేదు. ప్రాంతముల నోట్లు వెనకలగువాటివివాద నిశానిదార్ల చే చేతిముద్ర వేయుట సర్వత్ర అవలంబించుచున్నారు. వర్తకులు, డిడర్లు, యినాందార్లు మున్నగు వారికి మిగుల ఉపయోగము.

గ్లోబ్ కంపెని, గుంటూరు.

పండ్లపాడి:—కంటిసె. పుల్లకు దివ్యోషధము. సునాపనగలి తగుదును. డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0. అమ్మతాంజనము డిపో పోర్టు బొంబాయి

పోస్టేజి సహా ఉచితము.

వీరవర్కరాజును మాలినియును.

ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానవాల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అంగుదెలిపి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక తేడవమే వ్రాయుడు.

శైవ్యకాశ్రీ, మణికోక గోవిందజి.

ఆతంక నిగ్రహ బేషధాలయము.

22, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

వజ్రగుళికలు.

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరబులుల్లియును కారణములు. రక్త పుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ కీరవాగ్ధ్యాపాదమునలనను, జితేంద్రి యుత్సాహవలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. దీనివలన శుక్లనష్టము, స్థలనష్టము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంసస్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యబులరు వజ్రగుళికలు వజ్రాయుధమువంటివి.

అమ్మతాంజనం డిపో, 109, శ్రీ రోడ్డు, బొంబాయి. { 9, బహంగినపేడి, చెన్నకటానా

కొత్తనవల! మనోహరమగు నవల! !

ఇందుమణి.

వంగదేశ కవిసార్వభౌమలలో నొకరైనట్టియు, జగ ద్విఖ్యాతిగాంచినట్టియు శిరమేశచంద్రదత్తుగారి “యిం దియజ్జ మాంటిక్లిస్ట్, యను నవలనుసరించి యత్యంత మృదుమధురమైన రచింపబడినది. కథాసందర్భ మతిమనోహరమై, నూతన భావవిలసిత్వమే యద్భుతముగ నుండును. ఇందలి దేశభక్తి, దైవభక్తి, ధర్మావరక్తి, స్వాగ్రత్యాగము, దీనరక్షణ పరాయణత్వము చెప్పునవికాదు. పట్టివతాతిలకం బగు కథానాయిక లోకయనయిండును లెలనంజోభకరములై యుండును. దేశాన్నత్యమునకు హానికరములగు దురాచారము లిందు ఖండింపబడెను. ఈనవల బడవపోరంభించిన ముగిం చునటకు విడువనోపరు. డెమ్మిలైజలో చక్కని కాగితములపై మిక్కిలి యందముగముద్రింపబడి 204 పుటలను గలిగి యున్నది. వెల 10 అణాలు. పోస్టేజిప్రత్యేకము.

మల్లా రా|| హేజీబు రామారావుగారు,

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

నూప ధూపనటి.

ఈ మందు 2 ఘంటలలో కలరాను సోగొట్టును. బంధించిన! మూత్రమును వెడలించును. తగ్గిన వేడిని హెచ్చించును. ఈ మందును వాడినవార నేవల సుస్థత పొంది సుఖముగ నున్నారు. వెల 12 మాత్రలు గల సీసా 1-కి 0-6-0.

యోజన నటి.

అతిమూత్రవ్యాధివలన, మూత్రము తరుచుగా వెడలుట విదాహము ప్రణామ మొదలగు దోషము లేకపడి తరణయ సుఖము సయితము మృత్యుదేవతవార బడుచున్నారు. ఈ మూత్రలను నేవించిన కొద్దిదినములలో గుణము గన్పించుటయే గాక పుంస్త్వమునుగూడ హెచ్చించును.

వెల 12 మాత్రలుగల సీసా 1 కి 2-4-0.

గూత్ర సంజీవనీ వటి.

చలి జ్వరము, జీర్ణ జ్వరము, సంధి దోషము గల జ్వరమును మాన్పుట కీ మూత్రలు సంజీవనీ వంటివి.

వెల 12 మాత్రలుగల సీసా 1 కి 0-6-0.

ఈ బేషధములు నూరు సంవత్సరములనుండి పంక పారంపర్యము కాస్త్రానుభవ జ్ఞానముగల ఆయుర్వేద వైద్యులచే నమ్మకముగా తయారు చేయబడినవి. ఇతర వ్యాధులకు గూడ వ్రాసిన, తగిన యావధములు పంపబడును.

దన్వంత్రియారత్రము, డి. కె. రావు.

1-24 శివరామన్ వీధి, తిరువళ్ళీకేరి, మద్రాసు